"Mülkiye Neresi?
Mülkiyeli Kim?"
Dr. Serdar ŞAHİNKAYA
30 Kasım 2021 Salı
14.00
Mülkiye Şeref Salonu
Mülkiye Siyaset Bilimi Topluluğu
1877

Mülkiye Gençlik Kulübü

Çevrimiçi Söyleşiler Serisi -1

Konuk:
Dr. Serdar Şahinkaya

MÜLKİYE NERESİ, MÜLKİYELİ KİM ?

23 Ekim 2020
20:00

YouTube/mulkiyegenclikkulubu

/mgkmulkıye /mulkiyegenclikkulubu /mulkiyegenclikkulubu

Nerede kalmıştık?

Mülkiye Neresi?
Mülkiyeli Kim?

«2016-2017 Dönemi SBF Hazırlık Sınıfı Öğrencileri İçin Hazırlanmıştır»

Serdar Şahinkaya

27 Ekim 2016. 18.00

SBF- 226 Nolu Derslik

mektep.
isim
Okul, tüllâbın yuvası. Akvaryum, Arka Bahçe,
Botanik ve diğer sahalardan meskûn, geleneği
istikbâli gövdesinde eriten; içinde yetişilen
Mülkiye.

tüllâb.
isim
Talebenin çoğulu. Amele, Bakkal, Geyikhan,
Tahsildar, Tellak ve Züppeyun'dan oluşan;
aidiyet duygusuyla birbirine bağlı, nevi şahsına
münhasır zümre.

Mektebi Mülkiyeden Siyasal Bilgiler Fakültesine

1859

Tahsil süresi 2 yıl. Rüşdiye ve İdadi arası dereceli olarak kuruluşu — 1859

3 ü İdadi 2 si yüksek olmak üzere 5 sınıflı oluyor. Müsabaka ile talebe alınıyor — 4 Kasım 1877

Mektebin bütün sınıfları tamamlanıyor — 1881-1882

Mektebin Yatılı kısmı açılıyor — 1883

İdadi kısmı ayrılıyor. Mülkiye 3 sınıflı Yüksek Mektep oluyor — 1900

Mektebin sınıf adedi 7 ye çıkarılıyor — 1892

Müsabaka ile talebe alma usulü kaldırılıyor — 1908

Mektebin yatılı kısmı kaldırılıyor — 1902-1903

Tahsil süresi 4 yıl. son sınıf 3 şube Malî, İdarî, Siyasî — 1914

MÜLKİYE KAPATILIYOR — 24. AĞUSTOS. 1915

Okul yeniden açılıyor 3 sınıflı, son sınıf ihtisas Malî, İdarî, Siyasî — Nisan 1918

Ankarada yeni bina tamamlanıyor — 1934

Mektebin adı, SİYASAL BİLGİLER OKULU oluyor. — 1935

Okul Ankaraya taşınıyor — 5/6 Kasım 1936

Okul 6 sınıflı oluyor — 1937

Okul, SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ adıyla Ankara Üniversitesine katılıyor 4 sınıflı · ilk üç sınıfı Umumi son sınıfı 3 şubeli MALİ, İDARİ, SİYASİ Yatılı kısım kalkıyor, yerine Burs. — 1950

Fakülte içinde hâkimi kişiliği haiz 4 Enstitü kuruluyor. MALİYE Ens., İDARİ İLİMLER Ens., DIŞ MÜNASEBETLER Ens., İSKÂN ve ŞEHİRCİLİK Ens. — 1952

Yeni Lisans talimatnamesine göre sınıflar ilk ikisi Umumi, son ikisi ihtisas olmak üzere ayrılıyor. 24. Ocak. — 1955

Doktora talimatnamesi yürürlüğe girdi. 30. Mart. — 1957

İŞLETME İKTİSADI ve MUHASEBE Enstitüsü kuruldu. 9. Şubat. — 1958

Osmanlı Devleti 1839'da Sultan Abdülmecit döneminde Tanzimat Fermanı'yla yüzünü Batı'ya çevirdi. Artık Avrupa ile ilişki kurabilecek, yabancı dil bilen devlet kadrolarına ihtiyaç vardı. Yine aynı sıralarda Batı tipi eyalet modeli benimsendiği için buraların başına geçecek valiler, kaymakamlar yetişmeliydi. Mülkiye işte bu fiziki ihtiyaçlardan ötürü kuruldu.

Başta Fatih'teki okulun adı **Mekteb-i Fünun-u Mülkiye**'ydi. İki senelik okula sınavla giriliyordu. **Çeşmeli Mehmet Sırrı Efendi**, Mülkiye'nin ilk mezunlarındandı. Preveze Kazası Müdürü olarak atandı ve ilk Mülkiyeli idare amiri olarak tarihe geçti.

FFT590009

GEÇMİŞTE BUGÜN

Feridun Fazıl Tülbentçi

Mülkiye'nin yıldönümü

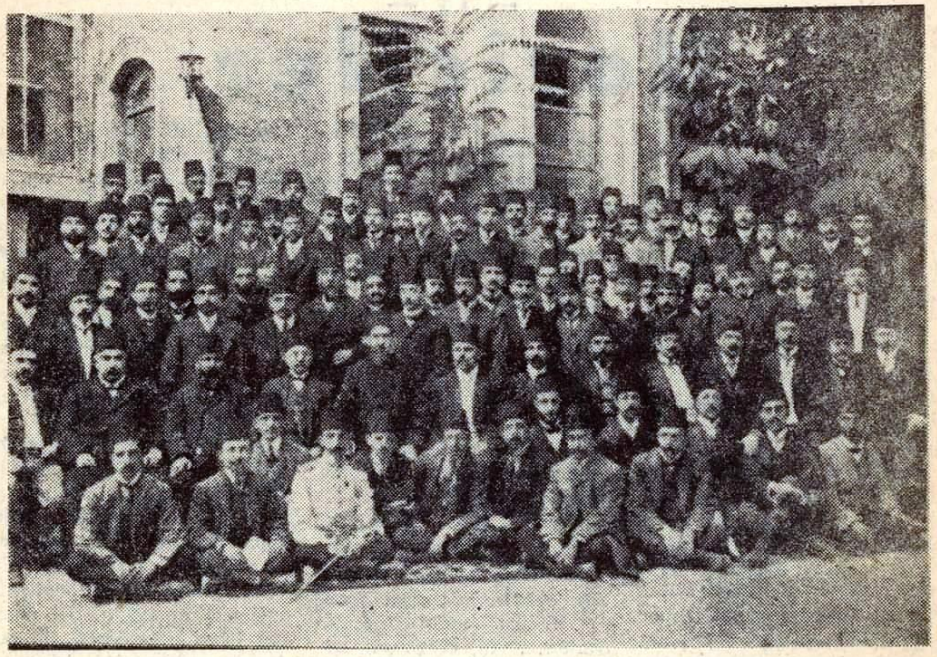

78 yıl evvel bugün, 4 Aralık 1877 de «Mülkiye» yüksek mektep olarak irfan hayatına katılmıştı. 1859 da Rüştiye ile idadî arasında iki yıllık orta tahsil müessesesi olarak «Mektebi Mülkiye» adiyle açılan bu mektebimiz 1861 de ilk mezunlarını vermiştir.

1877 Aralık ayının dördüncü günü ise, ikisi orta ve üçü yüksek olmak üzere beş sınıflı bir yüksek tahsil müessesesi haline gelmiştir. 1900 de orta kısımları ayrılarak Mercan idadisi teşkil edilmiştir. İkinci Meşrutiyet devrinde geçirdiği bir çok sarsıntılardan sonra 1915 de bir teşkilât olarak lâğvedilen Mülkiyenin Memleket içtimaî hayatında bıraktığı boşluk kendisini hissettirmiş, Sadrazam Talât Paşa:

— Mülkiyeyi lâğvetmekle hataya düştüğümüzü şimdi anlıyorum. Diyerek bu irfan müessesesini tekrar ihya etmiştir.

Mülkiye mektebi, 1935 yılında «Siyasal Bilgiler Okulu» adını almış ve tahsil müddeti dört seneye çıkarılmıştır ve Ankaraya nakledilerek modern icaplara göre yeniden tensik olunmuş ve mükemmel bir binaya kavuşmuştur. Mektebin orta tahsil sırasındaki ilk müdürü Cemil Bey, yüksek mektep olduğu zaman da ilk müdürü Ali Nizami Paşadır. Ali Nizamı Paşayı meşhur Abdurrahman Şeref Efendi istihlâf etmiştir.

Bugün, üniversite camiası içinde bir fakülte olarak tedris hayatına devam eden Siyasal Bilgiler Fakültesi, memlekete bir çok güzide evlâtlar yetiştirmiştir. ve yetiştirmekte devam etmektedir.

Yukarıdaki resim bundan kırk küsur sene evvel Mülkiyeden mezun olanları hocaları ile beraber göstermektedir.

FFT759012

4 Aralık

GEÇMİŞTE BUGÜN

Feridun Fazıl Tülbentçi

Mülkiye'nin yıldönümü

79 yıl evvel bugün, 4 aralık 1877 de «Mülkiye» yüksek mektep olarak irfan hayatına katılmıştı. Mülkiyenin tesis tarihi ise çok daha eskidir. Bugün, 97 nci yıldönümü tes'it edilmektedir. 1859 da rüştiye ile idadî arasında iki yıllık orta tahsil müessesesi olarak «Mektebi Mülkiye» adiyle açılan bu mektebimiz, 1861 de ilk mezunlarını vermiştir. 1877 yılının aralık ayında ise, ikisi orta ve üçü yüksek olmak üzere beş sınıflı bir yüksek tahsil müessesesi haline gelmiştir. 1900 de orta kısımları ayrılarak Mercan idadisi teşkil edilmiştir. İkinci Meşrutiyet devrinde geçirdiği birçok sarsıntılardan sonra 1915 de bir teşkilât olarak lâğvedilmiştir. Fakat Mülkiyenın memleket içtimaî hayatında bıraktığı boşluk, kendisini hissettirmiş, Sadrazam Talât Paşa:

— Mülkiyeyi lâğvetmekle hataya düştüğümüzü şimdi anlıyorum.

Diyerek bu irfan müessesesini tekrar ihya etmiştir. Mektep 1935 de «Siyasal Bilgiler Okulu» adını almış ve tahsil müddeti üç seneden dört seneye çıkarılmıştır. Ankaraya nakledilerek modern icaplara göre yeniden tensik olunmuş ve mükemmel bir binaya kavuşmuştur. Mektebin orta tahsil sırasındaki ilk müdürü Cemil Bey, yüksek mektep olduğu zaman da ilk müdürü Ali Nizami Paşadır. Ali Nizami Paşayı meşhur tarihçi Abdürrahman Şeref Efendi istihlâf etmiştir.

Bugün, Üniversite câmiası içinde bir fakülte olarak tedris hayatına devam eden Siyasal Bilgiler Fakültesi, memlekete birçok güzide evlâtlar yetiştirmiştir ve yetiştirmekte devam edecektir.

مکتب ملکیه شاهانه
پادشاهم چوق یشا

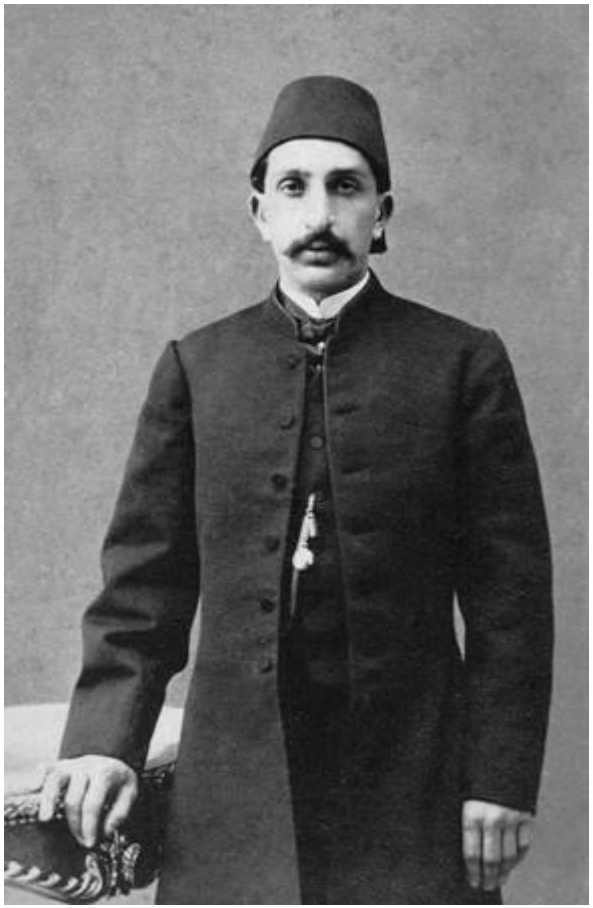

Sultan II. Abdülhamit saltanatının ilk yıllarında Mülkiye'yi destekliyordu. Hatta okul onun zamanında **"Mekteb-i Mülkiye-i Şahane"** adını almıştı. Padişah öğrencileri teşvik etmek için, burayı derece ile bitirenleri saraya kâtip seçerdi.

*Ama 1890'dan itibaren Abdülhamit, muhalif **Jön Türk** hareketi başlayınca ilk iş olarak, okulun programına müdahale etti. Tarih dersleri azaltıldı, felsefe kaldırıldı. Bunların yerine din dersleri arttırıldı.*

Günümüz Türkiyesine pek benzemiyor mu?

MÜLKİYE ÜZERİNE
– I –
Cüretkâr Bir İsyan

(Bu yazı, Mülkiye Mezunu Satı'al HUSRİ, tarafından Mülkiye Dergisi'nin Ekim –Aralık 1971 sayısında ilk defa yayınlanmıştır)

Sultan Hamit Mekteb-i Mülkiye'nin müessisi olmakla iftihar eder, onun ismine daima "Şahâne" kelimesinin ilavesini arzu eylerdi. Her vesile ile mektebin "Zir-i Himayet-i Hazret-î Şehriyarî" de olduğunun ilânını arzu ederdi. Bu vesilelerden birisi Şeker Bayramını müteakip bütün talebeye bayram şekeri dağıtılması idi. 1314 (1898) senesinde Girit Vukûatı ile Yunan harbine hazırlıkların doğurduğu heyecanlı ve galeyanlı bir zamanda Mektep Müdürü (Hacı) Recai bey bu seker dağıtımını parlak bir merasimle yapmak istemişti.

Hepimizi bahçeye toplamış; şekerleri tevzi ettirdikten sonra bizi, "***Bayram şekerine varıncaya kadar kâffe-i ihtiyacımızı düşünen eb-i müşfikimiz Sultan Abdulhamit Han-ı Sâni Efendimiz Hazretlerinin ömür ve afiyetleri duasına***" davet ederek "**PADİŞAHIM ÇOK YAŞA**" diye bağırtmıştı.
Fakat nasılsa, bu duâ ve nidâya içimizden bir fert bile iştirak etmemişti. Bunun için aramızda evvelden bir müzakere vukua gelmiş olsaydı, bu yolda hareketin tehlikelerinden bahsedecekler az olmayacaktı. Bu umûmi isyan ve muhâlefet, ani bir surette müzakeresiz ve ittifaksız oluvermiş idi. Herkes içinden "Ben bağırmasam kim farkına varacak!" demişti. Bunu bilâ istisna herkes söylemiş olduğu için vuku bulan davet umumi bir sükûttan başka bir mukabele görmemişti.

Müdür bu sükût karşısında, hayret ve korkudan sapsarı kesilerek davet ve nidâsını tekrar etti. Fakat yine hiçbir taraftan hiçbir ses çıkmadığını görünce ne yapacağını şaşırarak kaçarcasına bir telâşla gitti. Mubassırlar ve Memurlar da onu takip etti ve biz, böylelikle, birdenbire kazanılıvermiş bir muzafferiyetin gururuyla yalnız kaldık.
Biraz sonra birdenbire bir taraftan bir ses geldi; bilmem kim, eline bir şeker parçası alarak "BUNLAR İÇİN Mİ BAĞIRACAKTIK!" dedikten sonra şekeri fırlattı.

Bu, umûmi bir işaret ve kumanda yerine geçti; derhal Mektebin her tarafında herkes aynı surette harekete başladı. Beş – altı yüz talebe, iki üç bin külâh şekerin tanelerini birer birer atarak çiğnemeye koyuldu. Hareket bir an içinde umumileşmiş ve bu ûmûmiligi sayesinde herkese nihayetsiz bir cesaret gelmişti… Şimdi en korkaklar bile ûmûmi cereyana kapılmış hiç bir tehlikeye ehemmiyet vermeden ellerindeki şekerleri tehevvür ve gayz ile atmağa ezmeğe, çiğnemeye başlamışlardı… Ne arada sırada koridorlardan geçerek te'sir yapmağa çalışan Mubassırlar ne de ikide birde yanımıza gelerek ortalığı temizlemeğe çabalayan hademeler bu cür'etkarlığı durduramıyordu. Onların görülmesi, bilâkis; herkesin birbirinden daha cesur görünmek hususundaki arzusunu ateşlemekten başka bir şeye yaramıyordu.

Bu "İSYANKÂRANE" şeker muharebesi, böyle saatlerce sürdü ve ancak şekerlerin kâmilen atılıp ezilerek bitmesi sayesinde nihâyet buldu.

Aynı Gelenek Sürüyor… (du)

YÜKSEK DÖNEM'İN İLK MEZUNLARI

Mülkiye bu dönem'de ilk mezunlarını 1879'da vermiştir. Toplamı 13 olan bu mezunlara, 14 Ağustos 1879 (= 24 Şaban 1296) Çarşamba, günü yapılan Tören'le diplomaları dağıtılmış; Tören'de Başvekil (19) Ârifî Ahmed Paşa ile Nâzırların bâzısı bulunmuş; derece alanlara a r m a ğ a n ' lar verilmiş; Maârif Nâzırı Münif Efendi'nin Okul'u metheden bir konuşması ile Tören sona ermiştir (20).

Bu dönem'de d i p l o m a şekli şöyleydi (21)

(19) Bu târih'de Sadrâzamlara B a ş v e k i l deniyordu.

(20) Bak. : Takvim-i Vekaayi; 26 Şaban 1296 (= 14 Ağustos 1879); 1. sf., 4. st.

(21) Bu diploma Mülkiye 151/1303 (1887) mezunu Rahmetli Mehmed Emin Yeniçay'a âit olup, fotokopisi oğlu Sayın Ord. Prof. Dr. Fâhir Yeniçay tarafından lütfedilmiştir.

XIX. yüzyıl biterken hasta'nın ateşi iyice yükselmiş… Koma'nın derinliği iyice artmış.. Ve saflar bir kez daha klasik mevkilerine çekilmişlerdir.

İşte bakın "*hava [nın] kurşun gibi ağır*" olduğu o muhâtaralı süreci, Erol Toy nasıl anlatmaktadır;[1]

"(...)
On dokuzuncu yüzyıl, safların iyice belirdiği zaman rastlar.
Uygarlık, tekniğin son halkalarıyla sanayi devrimin tamamlamak üzeredir.
Teknik geliştikçe sömürü hesapsız boyutlara ulaşmış… Üretenin angaryası, tüketenin iştahı, alanın hevesi verenin çabası… Ezenin baskısı, ezilenin çığlığı ortalığı kasıp kavurmaya başlamıştır. Osmanlı İmparatorluğu en uzun yüzyılına böyle başlamıştır. Osmanlı en uzun yüzyılına bu ortamda ayak basar.
Tam bir Hasta Adam'dır. Yerli, yabancı doktorlar başına üşüşür.
Her kafadan bir ses, her bir ağızdan bir nefes çıkar.
Tabiplerin her biri ötekinden daha acı reçeteler hazırlar. Hasta her reçeteden sonra, biraz daha fenalaşır. Kimse, ameliyata cesaret edemez ama reçetenin acısından daha acısına el varır.
Yüzyılın sonunda, Boğazların Hasta Adamı, tam anlamıyla bir komaya girmiştir."

Yeniden öğrenime açılan Mülkiye'de derslere Mondros Mütarekesinden beş gün sonra 1918 yılının 5 Kasım günü başlanır.

Bir hafta sonra yani 13 Kasım günü İtilaf devletlerinin donanma gemileri İstanbul'a girmiş, işgal başlamıştır. Mülkiye'nin bulunduğu Yıldız Sarayı Yaveran binasından İstanbul Boğazı ve boğazdaki işgalci düşman gemileri kahredilerek izlenmektedir.

Kabataş önünde demirli HMS Ajaks isimli İngiliz savaş gemisi

İngiliz işgal kuvvetleri Galata Köprüsü üzerinde

Yıldız Sarayı, Yıldız Cami ile 1918 – 1919 ve 1926 – 1938 yılları arasında Mülkiye'nin öğretimini sürdürdüğü (soldaki küçük bağımsız) bina

İşgal İstanbul'unda Mekteb-i Mülkiye öğrencileri, yalnızca okulda dağıtılan elle yazdıkları, taş baskı Güneş adında bir dergi çıkarırlar.

12 Ekim 1921 tarihine kadar çıkmış olan Dergi'de '*Esir olmak için mi?*', '*Anadolu köyünden bir sada*' gibi yazılarla işgal kuvvetlerine açıkça muhalefet ederek, Anadolu'da yükselen bağımsızlık mücadelesini destekleyen şiirler de yer almıştır[2].

Bu şiirlere bir örnek;

İstanbul'un işgal gecesi yazılmıştır

Burası neresi...sorma defterim
Buraya ben nasıl İstanbul derim
Düşmanlar geziyor sokaklarında
Baykuşlar haykırır çatılarında

"Vatan'ın mahvolmasına, büyük Millet'in esaret zincirlerine vurulmasına, iktidarda bulunanların gaflet, dalalet hatta hıyanet içinde olmalarına rağmen Mülkiyeliler Vatan'ın kurtuluşuna Millet'in İstiklâline kavuşacağına olan güveni yitirmemişler; Vatanperver öğretmenlerinin eğitim ve öğretimleriyle yetişerek yarın' büyük Türkiye'si mimarlığına hazırlanmaya devam etmişlerdir"[3].

İşte, 'cumhurun' topyekûn, o günün de bu günün de devlerine karşı verilen olağanüstü bir Kurtuluş Savaşına dayanan Cumhuriyetimizin işaret fişeğini bu ruh hali ateşlemiştir. Ve, **Mülkiye Marşı**, bu güven ve inanışın en iyi ve en parlak örneğidir.

Cemal Edhem Efendi (Yeşil)

Kuşatılmış, hırpalayıcı, horlayıcı günlerin yarattığı öfkeyle, taş gibi sessizleşmek yerine duyarlılaşan gençliğin başka bir dünya kurmaya hazır olduğunu dile getiren, coşku ve soyluluk ifadesi[4] olan **Vatan** adında bir şiir Mülkiye öğrencisi **Cemal Edhem** tarafından yazılmıştır.

Ve o şiir, kısa bir süre sonra **Mülkiye Marşı**'nın güftesi olmuştur.

Yandaki resim, yukarıda bahsedilen Mülkiye öğrencilerinin çıkardığı Güneş Dergisinden alınmıştır[5] ve resmin altında Cemal Edhem Efendi yazmaktadır. Cemal Edhem, soyadı kanunu sonrası Yeşil soyadını almıştır.

"Babası Dr. Binbaşı İbrahim Edhem Hakkı Bey'in 1915'de Kafkas Cephesinde ş e h i d oluşu, bir yıl sonra da Anneciğini kaybedişi üzerine, 1916'da İstanbul'a gelen ve parasız yatılı olarak İstanbul Sultanisi (Lisesi) 10. Sınıfına girip 11.sınıfa geçtiği 1917'de askere alınan genç Cemal Edhem, 1918'de Mülkiye yeniden açılınca sınavları kazanıp 19 yaşının içindeyken Mülkiye Öğrencisi olarak öğrenimine devam etmeye başlamıştır"[6].

Mülkiye 1921 mezunu Cemal Edhem Bey, 1919'da kaleme aldığı bu şiir için, o zamanki duygu ve düşüncelerini 1967 yılında şöyle ifade etmektedir[7]:

> *"... Bunu şimdi ifade edebilmek çok zor. Aradan elli yıla yakın zaman geçti. O zamanın havasına girmeği denemek, yirmi yaşından önce alınmış bir soluğu elli yıl ciğerlerinde tutup yetmişine yakın vermeyi düşünmek gibi bir şey olur. Yine de şu kadarını söyleyeyim: Mülkiye'nin 1918'de yeniden açılışı, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonraki Mütareke Yılları'nın ilk günlerine rastlar. Okul'a girdiğimizin altıncı ayına doğru yazdığım bir şiire, o kara günlerin gittikçe artarak yüreklerimizde yer eden acısı ve acılığı ister istemez sinecekti. Güftenin o zaman için aşırı iyimser görünüşünü de delikanlılık çağını yenilgiye karşı direnme gücüne ve aydınlık bir geleceğe özlem duygusuna verebiliriz"*

Gerçekten de güftede bir iyimserlik havası hâkimdir. Sanki bu sözler, Kurtuluş Savaşı ve destansı sonuçlarının habercisi gibidir.

"(..) Marşın sözlerini 1919 yılının Nisan ayında yazan Mülkiye öğrencisi Cemal'in bir iki dizesini anımsatmak isterim. Yıkılmakta olan Osmanlı Devleti'ni şöyle betimliyor Cemal: "Bir güneştin bir zamanlar, ay kadar kaldındı dün / Dün bir aydın, sislenen boşlukta yıldızsın bugün." 1919 Nisan'ında durumun umutsuzluğu ne güzel anlatılıyor, değil mi? Ancak, arkasından şunları ekliyor Cemal: "Sel durur, yangın söner, elbette bir gün ey vatan / Süslenir oynar yarın, dün ağlayıp matem tutan." Sonra da, bildiğimiz o güçlü seslenişi yineleyerek son noktayı koyuyor şiirine: "Ey vatan, göz yaşların dinsin yetiştik çünkü biz" Bir düşünelim: Bu sözler, yurdun "sislenen boşlukta bir yıldız" gibi kayıp gitmekte olduğu günlerde, Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışından bir ay önce söyleniyor. (...) Bu ne inanç gücüdür böyle? Bir yüksekokul öğrencisi, bu en kara günlerde, bir marş yazarak, ülkesine merak etme, yetişip geliyorum gözyaşını dindirmeye deme gücünü nereden bulabiliyor? İşte bu can alıcı sorunun yanıtıdır, Mülkiye geleneği. Önemi ve gücü de işte buradan kaynaklanır."

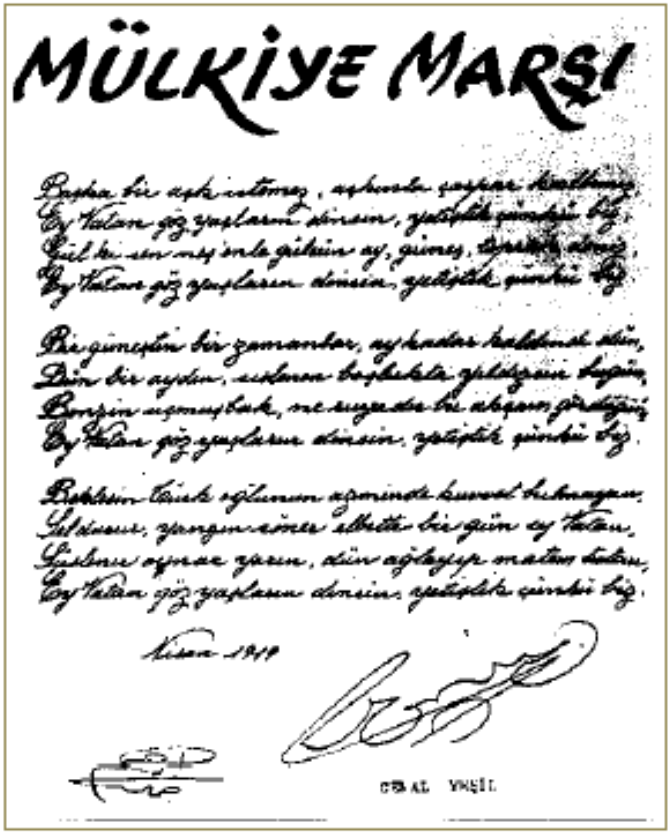

BÜYÜK ATATÜRK TARAFINDAN MÜLKİYE'ye YENİ AD VERİLMESİ

Bilindiği gibi 1930-1931 yılları, Büyük Önder'in Türk Târih ve Dili üzerinde çok titizlikle durduğu, kendisi tarafından kurulan Türk Târih Kurumu ve Türk Dil Kurumu'nun en faal olduğu yıllardır. Bu arada Soyadları Kanunu da çıkarılmış; Paşa, Bey, Efendi, Beyefendi, Hanım tâbirleri kaldırılmış; Bay, Bayan, General, Mareşal sıfatlarının kullanılması kanunlaştırılmıştı.

Bu sıralardadır ki, 1929'dan beri Ankara'da bulunan Mülkiye Mezunlarınca kutlanması bir gelenek hâline getirilen Mülkiye'nin Kuruluş Yıldönümü 4 Kânun-i Evvel 1934 günü İstanbul'da Okul binâsında, Ankara'da Ankara Palas Salonları'nda çoşkun bir sevinç havası içinde kutlandı. Mülkiye Târihi için büyük önem taşıyan bu gün, o zamanki Basın'da şöyle anlatılmaktadır (9):

"MUTLU GECE

Yaşlı ve genç, hep bir türlü düşünen, hep bir yolda gidenlerin toplandıkları Ankara Palas'da dün akşam (4 Aralık 1934 Salı gecesi) **Mülkiyeliler, Mekteb'lerinin 58.** (yanlıştır, 75. yıldönümü olacak) **yıldönümünü kutladılar.**

Büyük Salona sıra sıra yerleştirilmiş uzun masalarda, Millet Meclisi Başkanı (Kâzım Özalp), **Başbakan** (İnönü), **İç Bakanı** (İçişleri Bakanı, Şükrü Kaya) **ve öteki Bakanlarımız Mülkiyeliler arasında yer almışlardı.** (Adalet Bakanı Sükrü) **Saraçoğlu, Mâliye Bakanı** (Fuad Ağralı), **Ulusal Korunma Bakanı** (Millî Savunma Bakanı, Zekâî Apaydın), **Fırka'nın** (C.H.P. nin) **Genel Kâtibi Bay Recep** (Peker) **başka masalarda Mülkiyelilerle beraber oturmuşlardı.**

Saat Sekiz'de (20.00'de) **başlayan toplantı Dokuz'da** (21.00'de) **özlendi, ateşlendi, canlandı. Genel Yazman Bay Recep** (Peker), **Saraçoğlu dört yönü sarmış gençlerle, coşkun ve duygulu Mülkiyelilerle çevrelerinde gülen ve şakıyan birer acun** (dünya) **yaratmışlar; Mülkiyelilerin bu mutlu gecesine can ve hareket vermişlerdi.**

Az sonra, bütün Mülkiyeliler nâmına Bay Ahmed İhsan Tokgöz konuklara teşekkür etti ve "dört senedir sürüp gelen bu toplantılarda söz söylediğini ve bu surette (Mülkiye'den mezuniyetinin) **kırk dokuzuncu senesini doldurmakta olduğunu" söyledi ve "Genç Mülkiyeliler!. böyle, büyüklerin kolu kanadı altında çalışmakda olduğunuz için size ne mutlu...." diyerek sözü** (İçişleri Bakanlığı) **Mahallî İdâreler Umum Müdürü Bay Nâci Kıcıman'a bıraktı.**

Kıcıman duyarak, inanarak şu nutku söyledi:

"Bilgi yuvalarının 58. kuruluş yıldönümü için burada toplanan Mülkiyeliler, çok sayın konukları, Başkan Kâzım Özalp ile Başbakan İsmet İnönü'nün ve saygı değer erk üyelerinin (T.B.M.M. üyeleri demek istiyor) **varlığı ile yaltırıklanan bu toplantı yönünden büyük kıvanç duymaktadırlar.**

(9) Bak.: Ulus Gazetesi; 5-12-1934, Çarşamba, 1. sf., 2. st. ve 3. sf., 3-4. st.

Mülkiyeliler!. Bundan iki yıl önce yine burada büyük Önder'in buyruğu için andlaştık. Geçen yıl toplantımızda da bunu içten, yürekten andık. Bu yıl da bunu daha iyi perkitmek için O'nun bütün Türk Ulusu'na gönenç veren ünlü adını üç kez söylüyoruz. Bundan sonra her toplantı başında Mülkiyelilerin andlaşması şöyle olacaktır:

Bak!.. Büyük Önder, Senin yoluna, Senin adına and içeriz.. Atatürk, Atatürk, Atatürk...."

Bay Nâci Kıcıman, bu yaşlı ve genç iki, üçyüz güngörmüş okumuş'a (aydın'a) burada anlatılması güç bir heyecan verdi. Dört yönü onu sevenlerle sarılmış Başbakanın gözleri, bize bu can evinden kopup gelen bağlılık sözlerinin neler yarattığını gösteriyordu.... Genel Yazganımız (Genel Sekreter Recep Peker) Kıcıman'ı takdirle kucakladı. Heyecandan dolmuş gözler bütün Ulus'un Atatürk'e bağlılığını anlatıyordu Atatürk'ün bütün Türk Ulusu'nun Özü ve Atası, Özatası olduğunu görmek için daha ne istenebilir, nasıl bir eser beklenebilirdi.....

Sıra gençlere, Mülkiye'nin 58. yılını yaratanlara geldi. İstikbâle inanarak yetişmiş genç bir Mülkiyeli, Reşid Şerif (Egeli) bize yürekten duygularını söyledi:

"Saygı değer Başkanımız, Başbakanımız;

Bugün içinize karışmaktan, sizden olmaktan ötürü duyduğumuz sevinç büyüktür. Yıllardan beri beklediğimiz bu günü aranızda kutlarken sevinçle dolan yüreklerimiz üstündeki kabarık göğüslerimizi çok görmeyiniz. Yılda bir gelen bu mutlu günde kendimizi övmek, kendimizi sizlere beğendirmek istiyoruz. Taa ki içinize karıştığımız bugünden sonra da size yakışır kardeşler olduğumuzu gösterelim. Uluş (Devlet) düzeni içinde üzerinize aldığınız işleri başarırken verdiğiniz en iyi örneklerle övünürdük. Fakat bu günden sonra da tuttuğunuz yolda yürüyerek bizden sonra geleceklere sizin gibi iyi örnekler vermeğe biz çalışacağız.

Çalışma yoluna, içimizde tek bir dilekle atılıyoruz. Bu dilek de Budunum'un (soyumun) başına geldiği günden beri en iyiyi ve en doğruyu gösteren Büyük Önder'in, Atatürk'ün çizdiği yolda yürümektir. Büyük Başkan'ın evvelki yıl buyurdukları gibi, en yaşlısı ile en genci ateşlilik yarışında başabaş olan biz Mülkiyeliler eyi olan, doğru olan bu yoldan ne kadar zor da olsa güçlükleri, ne kadar aşılmaz ve yenilmez bulunsa da yılmadan ve yorulmadan ileriye, eyiye doğru yürüyeceğiz. Okuma yıllarında öğrendiklerimizi sizlerin verdiği en iyi örneklerle sağlamlaştırarak bilgi ile, düşünüşle çalışacağız. Taa ki bu mutlu günde size karıştığımızı söylemeğe hak kazanalım.

Söz veriyoruz, bu Yurd için, bu Toprak için, seve seve ölünceye kadar uğraşacağız. Biz Sizden de çok çalışacak ve sizden de çok şeyler elde edeceğiz. Çünki size örnek olanlarla bizlere örnek olan sizleri karşılaştırmağa her zaman hazırız." sözleriyle söylevinin sonunu getiren Reşid Şerif (Egeli) bütün Ankara Palas'ı alkışlara boğdurdu.

Bunun ardından Mülkiyeliler, M ü l k i y e M a r ş ı n ı hep bir ağızdan söylediler:

Saraçoğlu bunu da cevaplandırdı:

"Atatürk'e,

Atatürk başımızda oldukca başaramıyacağımız iş yoktur. Bunu Acun (dünya) böyle bilsin.

S a r a ç o ğ l u "

Son olarak Atatürk şu cevabı verdi:

"Siyasal Bilgiler Okulası Çıkışlılarına;

Kamunuzun (hepinizin) **gözlerinden öperim.**

A t a t ü r k "

Toplantı bu coşkun hava içinde geç vakitlere kadar devam etti. Yaşlı, genç hep bir türlü düşünen, hep bir yolda yürüyenler, Mülkiyelilerin Elli Sekizinci yıldönümlerini büyük bir coşkunlukla kutlamış oldular..."

"Mülkiye" adı böylece ve bu şekilde Atatürk tarafından **"Siyasal Bilgiler Okulası"** olarak değiştirildi. **" O k u l a "** kelimesi Türk Fonetiği'ne uygun düşmediği için aşağıda, hazırlanış ve kabul edilişini ayrıntıları ile belirteceğimiz 2777 sayılı Kanunun 1. Maddesi ile **"Siyasal Bilgiler Okulu"** şekline çevrilip **kanunlaştı.**

T.B.M.M. nce çıkarılan 24.11.1934 günlü ve 2587 sayılı Kanunla Gâzi Mustafa Kemâl'e **A t a t ü r k** soyadı verilmesinden onbir gün sonra Atatürk, "Mülkiye" adını "Siyasal Bilgiler Okulası" şekline çevirmiş oluyordu.

Aynı gün, İstanbul Basını da hem "Mülkiye" adının değiştiğini, hem de İstanbul'da Okul binâsı'nda yapılan Töreni bildiriyordu (10):

"Ankara 4: Atatürk Mülkiye Mektebi'ne SİYASAL BİLGİLER OKULASI adını verdi. Mülkiyenin Kuruluş Yıldönümü münâsebetiyle Ankara'da yapılan merâsim'de Başvekil İsmet İnönü, Meclis Reisi, Kâzım Özalp, Fırka Umumi Kâtibi (C.H.P. Genel Sekreteri Recep Peker) **ve bir çok Mülkiyeliler bulunmuştur.**

İSTANBUL'daki MERÂSİM

Dün (4 Aralık 1934)Mülkiye'nin 58. yıldönümü Yıldız'da Mekteb Salonunda kutlanmıştır. Mekteb'den eski, yeni mezun olup İstanbul'da bulunan bütün Mülkiyeliler kutlama toplantısında bulunmuştur.

Şehir Bandosu'nun çaldığı İstiklâl Marşı'ndan sonra Mülkiye Mektebi Müdürü Bâban-zâde Şükrü, Muslihiddin Âdil (Taylan) **birer nutuk söylemişlerdir.**

Muslihiddin Âdil "Büyüklerimizin büyüğü, hepimizin Ata'sı Atatürk'ün yeni baştan yapmaya savaştığı büyük Türk Ulusu'nun önünde aydınlattığı sonsuz yoldan yürümek büyük, küçük bütün Mülkiyelilerin ülküsü'dür." **demiştir. Ayni-zâde** (Hasan) **Tahsin** (Ayni) **de bir konuşma yapmıştır."**

„.... Mülkiyeliler'in hepsine söyleyiniz ki, şimdiye kadar yaptıkları temiz ve Türklüğe Lâyık olan iş'lerinden dolayı kendilerine minnetle mütehassisim...[1]

M. Atatürk"

(1) "18 Aralık 1935 Akşamı Ankara Palas'da toplanan Mülkiyeliler'e gönderdiği mektub'dan"
Bak.: Ayın Târihi; 1 Ocak 1936; 21. sf.

S. B. O. HAKKINDA KANUN

T.B.M.M. Kavânin Mecmuası: Cilt 15, sf. 599-601.
Resmî Gazete ile neşr ve ilânı: 16/6/935, Sayı, 3029
Kabul târihi : 16/6/935
Kanun numarası : 2777

1. Madde — **Mülkiye Mektebinin adı (SİYASAL BİLGİLER OKULU) na çevrilmiştir.**

2. Madde — **S. B. O. nun parasız yatılı talebe kadrosu 420'yi geçemez. Her yıl ilk sınıfa alınacak talebe sayısı Kültür Bakanlığınca ta'yin olunur.**

Okula girmek için Lise mezunu olmak ve müsâbakada kazanmak şarttır. Her yıl alınacak parasız yatılı talebenin 3/4 ü münhasıran Finans Bakanlığı hizmetinde çalışmak üzere ayrılır.

3. Madde — **120 den fazla talebenin yatı, yemek ve sâir masrafları karşılığı her yıl Finans Bakanlığı Bütçesine konulacak tahsisattan Kültür Bakanlığı Bütçesinde, bu Okul için mevcud tertiblere naklolunur.**

4. Madde — **Okula alınan parasız yatılı talebeden tahsilini bitirenlerin Finans Bakanlığına ayrılan kısmı Finans Bakanlığı emrinde, digerleri Hükûmetce kendilerine gösterilen yerlerde ve işlerde, bu Okulda geçirdikleri müddetin iki misli çalışmakla mükelleftirler. Bu mükellefiyeti yapmıyanlardan tahsil masrafı yüzde 50 fazlası ile Tahsil-i Emvâl Kanununa tevfikan tahsil olunur. Mecburi hizmetlerin bir kısmını isteğiyle yapmıyanlardan yapmadıkları müddete düşen tahsil masrafı ve Okuldan ve işyarlıktan inzibâti sebeplerle çıkarılanların dahi tahsil masrafları yukarıdaki esaslara göre alınır. Talebeden Okula girerken bu hükümlere riâyet edeceği hakkında bir teahhüd kâğıdı alınır.**

5. Madde — **S. B. O. me'zunları resmi makamlara müracaat târihinden i'tibâren nihayet altı ay içinde bir vazifeye ta'yin edilmezlerse hizmet mecbûriyetleri sâkıt olur.**

6. Madde — **Okulun idâre işyarları kadrosu bu kanuna bağlı A cedvelinde ve okutma kadrosu B cedvelinde gösterilmiştir. B cedvelindeki aylıklar karşılığında tutarı ücret verilmek üzere Maârif Bakanlığı öğretmen kullanabilir. İstanbul Üniversitesi Okutma Hey'eti hakkındaki hükümler bu Okulun Okutma Hey'etine de tatbik edilir.**

7. Madde — **1452 sayılı Kanunun 2. Maddesine bağlı 2 sayılı kadro cedvelinin Maârif Vekâleti kısmından Mülkiye Mektebine âid kadro kaldırılmıştır.**

8. Madde — **Lise me'zunlarından yukardaki kayıd ve şartlara tâbi' olmaksızın Okula nehârî talebe alınabilir.**

Muvakkat Madde — **S. B. O. nun Ankara'ya nakline kadar, alınacak fazla talebe için şûbe açılmak veya ders programında değişiklik yapılmak sebebiyle artacak dersleri okutacaklara saat hesabı ile ücret verilir. Bu ücretlilerle yine ayni**

sebepten müstahdemler adedinin artırılması hâlinde bunların ücretleri İcrâ Vekilleri Hey'etince tesbit olunarak 3. Maddede yazılı tahsisattan ödenir.

9. Madde — **Bu Kanunun 6. ve 7. Maddeleri Okulun Ankara'ya nakli târihinden ve diger hükümleri işbu Kanunun neşri târihinden i'tibâren mûteberdir.**

10. Madde — **Bu Kanunun buyruklarını yapmağa İcrâ Vekilleri Hey'eti me'murdur. 12/Haziran/1935"**

Bu Kanun'a göre:

1 — Mülkiye adı değiştirilip **Siyasal Bilgiler Okulu** oluyor;

2 — Her yıl kırk öğrenici'den fazla kabul edilmemesi prensibi kaldırılarak 120-140 öğrenici'ye kadar alınması kararlaştırılıyor;

3 — Kendi parası ile yatılı öğrenici kabulü yasaklanıyor;

4 — Alınacak yeni öğrenicilerden 3/4 nün Mâliye Bakanlığı hesabına öğrenim ve bunlar me'zun olduktan sonra sözü geçen Bakanlık Teşkilâtında mecburi hizmet yapmaları ilkesi konuyor;

5 — Kuvvetli bir öğretim kadrosu sağlamak için, o târihe kadar görülmemiş bir şekilde öğretim üyeleri maaş kadroları çoğaltılıp yükseltiliyordu.

Yerinde ve isâbetli bir kanun olarak çıkarılan bu yasa'nın bir tek sakıncası vardı. O da sosyal ve kültürel yönden henüz form'unu tamamlamaya çalışan Ankara'da yeni Siyasal Bilgiler Okulu için profesör sıkıntısı çekileceği idi. Bu târih'de Türkiye'de bütün örgüt ve fakülteleri tamamlanmış olarak yalnız İstanbul Üniversitesi mevcud ve akademik kariyer'e dâhil bütün öğretim üyeleri de İstanbul'da bulunuyordu. T.B.M.M. üyesi olan ve akedemik kişiliği bulunan kimselerin Okul'a öğretim üyesi olarak ta'yinleri ile bu mahzur da ortadan kalkmış oldu. Ayrıca Okul Ankara'ya taşındıktan sonra, aşağıda ayrıntıları ile anlatacağımız gibi o zamanki Okul Müdiri Rahmetli Emin Erişirgil'in aldığı çok yerinde ve isâbetli tedbirlerle bu günkü Fakülte'nin öğretim üye kadrosu'nun temelleri de atılmış oldu.

1935 yılında Mülkiye, İstanbul *Yıldız'da saray tavlalarından bozma harap bir binada* eğitim sürdürülmektedir.
Mülkiye'nin Müdürü, **Şükrü Baban**'dır.

15 Haziran 1935 Siyasal Bilgiler Okulu Hakkında 2777 Sayılı Kanunun Resmi Gazete'de yayımlanması.

Madde 1: Mülkiye Mektebi'nin adı Siyasal Bilgiler Okulu'na çevrilmiştir.

24 Ekim 1936 Mülkiye'nin Ankara nakli sebebiyle görevinden istifa eden Şükrü Baban'ın yerine Okul Müdürlüğü'ne 1911 Mülkiye Mezunu Prof. Dr. Mehmet Emin Erişirgil'in getirilmesi.

Mektebi Mülkiyenin İstanbul Yılları

NURAN KARA PİLEHUARIAN | MUZAFFER TIRAŞ

Mülkiye Ankara'da

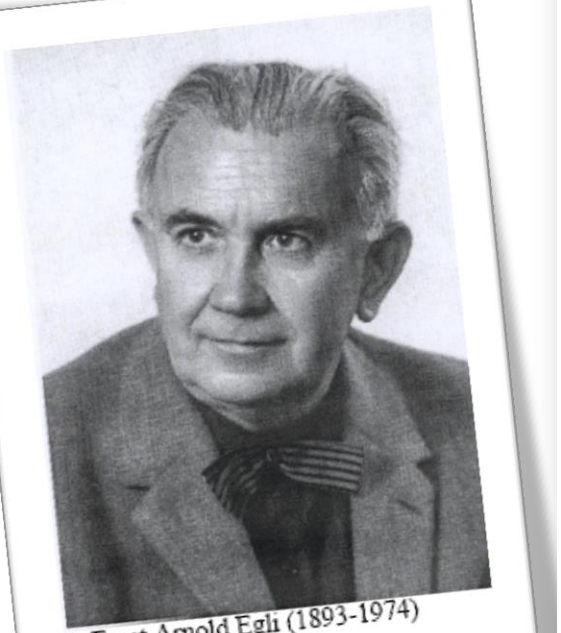

1. Ernst Arnold Egli (1893-1974)

2. Siyasal Bilgiler Okulu, Genel Görünüm, ETHZ Hs 785-127

4. Siyasal Bilgiler Okulu, Arka Cephe, Genel Görünüm, ETHZ Hs 785-127

12. Siyasal Bilgiler Okulu, Genel Görünüm, ETHZ Hs 785-127

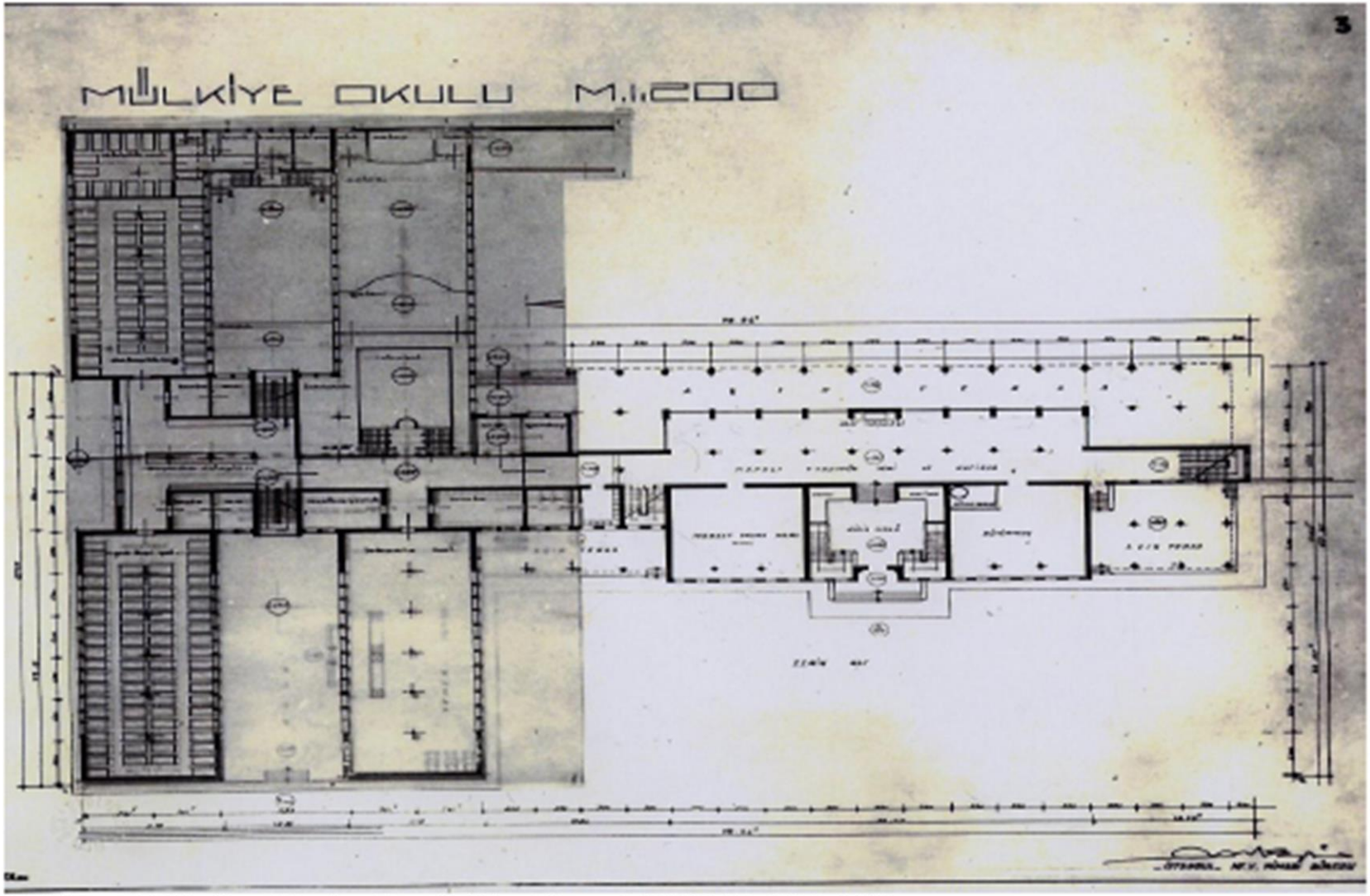

5. Siyasal Bilgiler Okulu, Zemin Kat Planı, ETHZ Hs 785-127

ATATÜRK'ÜN MİMARININ ANILARI

genç türkiye inşa edilirken

Ernst A. Egli

Çeviren: Güven Göktan Uçer

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

3. basım

5 Kasım 1936 Mülkiye'nin Ankara'ya yola çıkması.

Mektep öğrencileri sabah 08.30'da Yıldız'daki mektep binasında toplanıp, otobüslerle Ayazpaşa'ya ve oradan Şehir Bandosu eşliğinde yürüyerek Taksim'e gelmişler, Taksim'de yapılan törenden sonra saat 11.20'de Haydarpaşa'dan kalkan özel bir tren ile Ankara'ya hareket etmişlerdir.

5 Kasım Gecesi Haydarpaşa'dan kalkan tren 6 Kasım 1936'da Ankara'dadır

5 Kasım 1936'da İstanbul'dan kalkan Mülkiye Treni, 6 Kasım 1936 Cuma günü saat 15.15'de Ankara İstasyonuna girdi. Lokomotif ve vagonlar bayrak, S.B.O. rozetleri ve çiçeklerle süslenmişti. Mülkiye öğrencileri garda, Ankara'da bulunan eski Mülkiyeli bakanlardan, milletvekillerinden, umum müdürlerden ve Ankara yüksek öğrenim öğrencileri temsilcilerinden meydana gelen çok kalabalık bir topluluk tarafından büyük bir tezahüratla karşılandılar.

Samimi bir kucaklaşmadan sonra, hep birlikte önde "Muhafız Alayı Bandosu" olduğu halde Şehre doğru yürüyüş başladı. Kortej, T.B.M.M. eski binası önüne gelince durdu. Bando eşliğinde söylenen İstiklal Marşı ile T.B.M.M. selamlandı.

Ulus Anıtı önünde Milletvekilleri ve diğer Bakanlarla birlikte bekleyen T.B.M.M. Başkanı Abdülhalik Renda, Meclis ve Hükümet adına

ULUS 6 SONTEŞRİN 1936 CUMA

Mülkiyemiz, Hoş Geldın..

Mülkiye bugün 13.30 da geliyor

Mülkiyelileri karşıladı ve "Hoş geldiniz" dedi. Ulus Anıtı'na çelenk konduktan sonra törene başlandı.

Önce, Ankara'da buluna Mülkiyelilerin duayeni, en yaşlısı, Ordu Milletvekili ve Servet-i Fünun Dergisi sahibi Ahmet İhsan Tokgöz Ankara'daki Mülkiyeliler adına konuştu.

6 Kasım 1936 tarihli Ulus gazetesinde yer alan Mülkiye'nin Ankara'ya gelişine ilişkin Haber ve fotoğraflar

Mülkiye dün geldi.

Eski mülkiyeliler ve yüksek tahsil gençliği, mülkiyeyi lâyık olduğu sevgi ve heyecanla karşıladılar

Prof. Etem Menemencioğlu Mülkiye namına hitabede bulunuyor

Ankarada abide önünde eski Mülkiyeliler

Üstte, Mülkiye mezunları öğrencileri karşılarken, sol başta en eski Mülkiye mezunu Servet-i Fünun'u çıkaran Ahmet İhsan Tokgöz görünmekte. Altta, Prof. Edhem Menemencioğlu Konuşma yaparken.

S.B.O. öğrencilerinin ant içmesinden sonra Mülkiye Öğretim ve Yönetim Kurulu adına İstanbul'dan gelen Profesör Edhem Menemencioğlu konuştu.

Menemencioğlu, Genç Mülkiyeli kardeşlerini büyük umut ve sevgi ile karşılayan eski Mülkiyelilere, Ankaralılara ve Ankara Yüksek Öğrenim Gençliğine, Okul Yönetim Kurulları adına teşekkür ettikten sonra, Mülkiye'nin manevi kişilik ve niteliğini, Mülkiyelilerin millete ve büyük Önder Atatürk'e olan bağlılığını anlatmış; sözlerini şöyle bitirmiştir:

1993 yılından beri Siyasal Bilgiler Fakültesi dekanı olan Prof. Dr. Celal Göle'nin babası Turgut Göle, 1937 yılında Siyasal Bilgiler Okulu idari şubeyi bitirdi.

1939-1950 yılları arasında Hafik, Çubuk gibi ilçelerde kaymakamlık yaptı. 1953 yılında idari görevlerden ayrıldı. 1954 ve 1957 dönemlerinde Kars Milletvekili oldu. T.Göle TBMM binası önünde Cumhurbaşkanı İ. İnönü ile

"Büyük kardeşleri, ağabeyleri gibi ruhen ve fikren Cumhuriyetçi, milliyetçi, laik olan Genç Mülkiyeliler de, Cihanın en büyük inkılaplarını yaratan büyük Türk Devleti'nin kurucu ve koruyucu azminin faziletli, bilgili, kuvvetli birer yardımcısı olacaklarını, bu kutsal meydanda sizlere ve bütün Ulus'a vaadederler.

İnsaniyet ve medeniyet namına yüksek gaye ile dikilmiş ve Türkün harikalar yaratan azminin timsali önünde, başlarımızı ve kollarımızı O'na doğru kaldırarak and içiyoruz ki, biz en büyüğümüzden en küçüğümüze kadar bütün Mülkiyeliler kanımızın son damlasına kadar Atatürk'ün yarattığı Türk İnkılabı'nın disiplinli işçileri olarak kalacağız."

Bu konuşmadan sonra, son olarak öğrenciler adına S.B.O. son sınıf öğrencilerinden Turgut Göle bir konuşma yaparak, kendilerine bu yakın ilgiyi gösteren Mülkiyeli ağabeylerine, arkadaşları adına teşekkür etti; Mülkiye öğrencilerinin Ankara'ya gelmelerinden duydukları sevinç ve heyecanı anlattı ve;

"***Biz Ankara'ya müessesemiz için daha feyizli bir devrin açılacağına inanarak geldik. Çünkü biz, Ankara'da açılan büyük bir tarihin baştan başa muvaffakiyet ve zaferle dolduğunu görüyoruz***"

diyerek sözlerini tamamladı.

6. Siyasal Bilgiler Okulu, Giriş Holü, ETHZ Hs 785-127

7. Siyasal Bilgiler Okulu, Hol, La Turquie Kemaliste 1939

8. Siyasal Bilgiler Okulu, Salon, ETHZ Hs 785-127

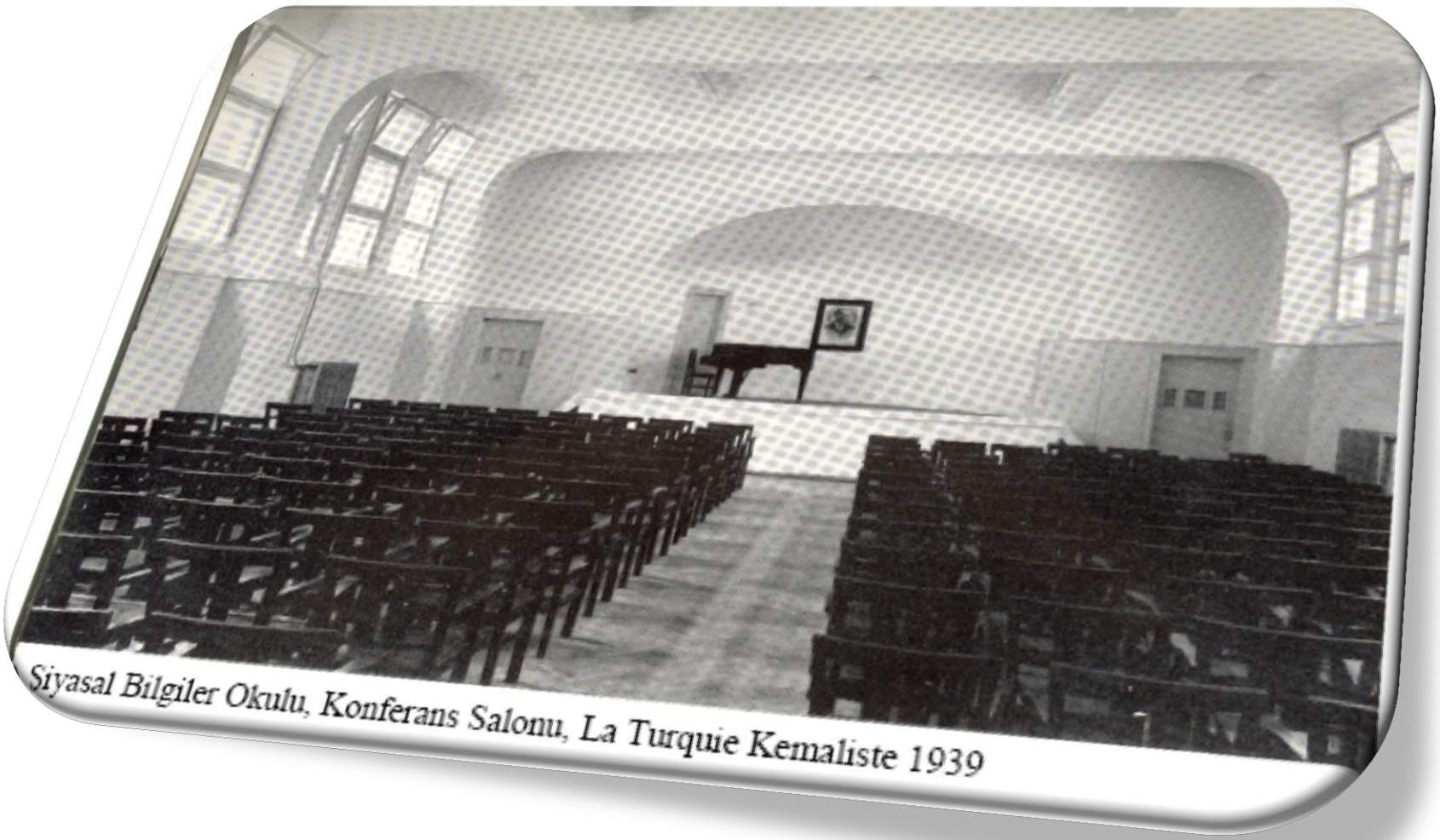

Siyasal Bilgiler Okulu, Konferans Salonu, La Turquie Kemaliste 1939

Cahit Hoca, Ankara' için şunları söyler:
«Gardan çıkıp, Millet Meclisi'ne çıkarken gördüğüm Ankara, hiç aklımdan çıkmaz. Bomboş bir Ankara idi»
1936'nın Mülkiye'si yani Siyasal Bilgiler Okulu; *«yatakhaneleri, yemekhaneleri, sınıflarıyla modern ve muhteşemdir»*
O dönemde talebeye, iki kat elbise verilirdi. Birisi mutlaka **siyah ceket** ve **reyye pantolon.**

Müdür, Erişirgil Hocanın telkinleriyle Klasik Batı Müziğine ısınma turları, İsmet Paşa'nın ön sıralardaki yerini aldığı konservatuar konserleri izleyiciliğine dönüşür zamanla.

Ve Cumartesi günleri bu konserler için mutlaka **siyah ceket** ve **reyye pantolon** giyilirdi.

SENE: 7 No. 263 CİLT: 14 FİATI 10 KURUŞTUR 20 ŞUBAT 1940

SAHİBİ:
SEDAT SİMAVİ

İDAREHANE:
İstanbul Ankara caddesinde Acımusluk sokağında. Telefon: 23031 Tel: İst. YEDİGÜN

YEDİGÜN

ABONE:
Türkiyenin her tarafı için seneliği 500, altı aylığı 250, üç aylığı, 130 kuruştur.

Ecnebi memleketler için seneliği 800, 6 aylığı 400 kuruştur.

★ HER HAFTA SALI GÜNLERİ ÇIKAR HER ŞEYDEN BAHSEDER HAFTALIK RESİMLİ MECMUADIR ★

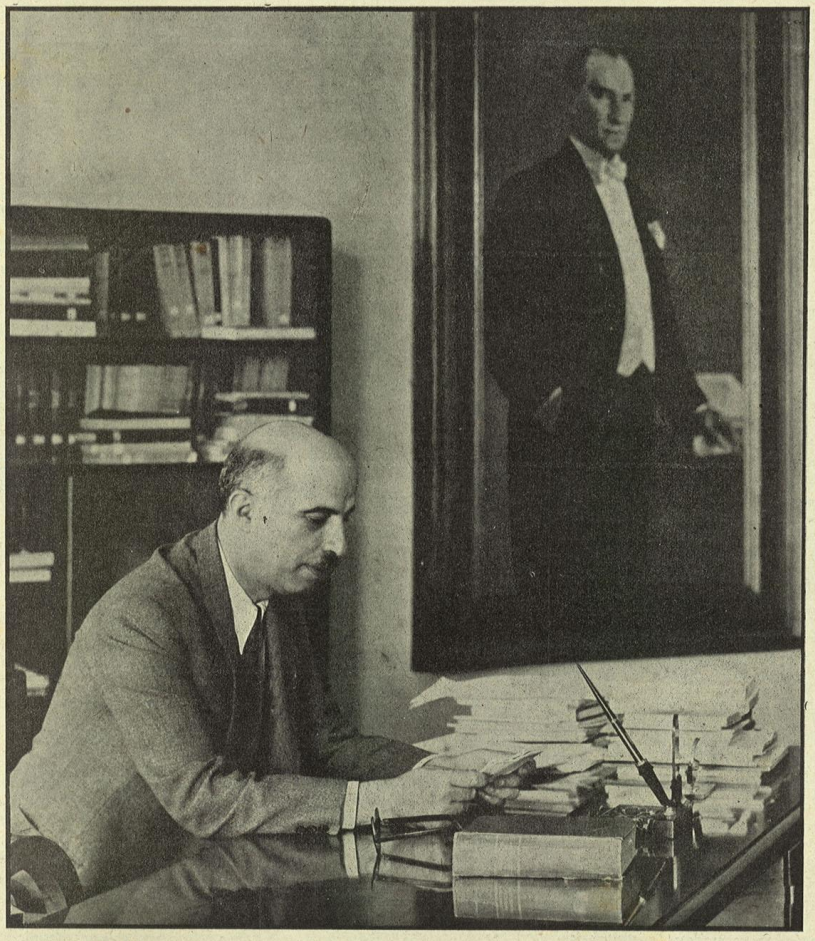

Siyasal Bilgiler Okulu, memleketimizin bir asıra yakın bir mazîye sahip en eski müesselerinden biridir. Fakat, hiç şüphe yok ki, onun tam mânasile bir ilim müessesesi haline gelişi, ancak son senelerin, yani Cumhuriyet idaresinin eserlerinden biri olmuştur. Bilhassa Mülkiye Ankaraya naklinden sonradır ki, muntazam ve modern bir binaya sahip olmuş ve bugünkü ismi ile Siyasal Bilgiler Okulu yüksek bir ilim ocağı olarak çalışmıya başlamıştır. Bu sayımızda YEDİGÜN muharririnin mektepte gördüklerini, bu modern müessesede talebenin çalışma ve mütalea hayatını okuyacaksınız. Yukarda Siyasal Bilgiler Okulunun değerli müdürü Mehmet Emin Erişir gil'i odasında çalışma masası başında görüyorsunuz,

Siyasal Bilgiler Okulunda

Yaza
Ertuğ
Şevk

ESKİ «Hayat» mecmuasının sahibi Siyasal bilgiler okulu müdürü Profesör Mehmet Emin Erişirgil, meşhur nezaketile, sıkılmadan, dudaklarındaki tebessümü gölgelenmeden, kemali sabır ve tahammülle suallerime cevap veriyor. Geniş ve rahat müdür odasının duvarlarında iki büyük ve nefis tablo var: Biri Ebedî Şefe ait, diğeri Millî Şefin.

Profesör, benim hayran hayran etrafa baktığımı görünce, bir an sustu ve üzerinde durduğu mevzuu değiştirdi:

— Mektebin Ankaraya nakli, dedi, yeni bir devrin başlangıcıdır. Mektebimiz Ankaraya gelmezden evvel, hiç bir zaman iyi bir binaya malik olamamıştır.

Sustu, yüzündeki kibar hatlar, biraz daha yumuşadı. Eski ve güzel hatıraların ışığile parıldıyan gözlerini yüzümde dolaştırdı:

— Bugün, dedi, kabinede beş Mülkiye mezunu var: Hariciye, Dahiliye, Maliye, İktısat ve Ticaret Vekilleri. Aynı zamanda Meclis Reisimiz sayın Abdülhalik ve Riyaseticumhur Kâtibi Umumisi Bay Kemal Gedeleç, Meclis grup reisimiz Hilmi Uran, Hasan Saka ve bugünkü Meclisimizde yurdumuzun muhtelif vilâyetlerini temsil eden yüz on kadar mebus da Mülkiyeden çıkmışlardır. Bütün bu güzide zevat, eski devrin bütün ihmallerine rağmen, profesörlerinden azamî istifade etmenin sırlarını bulmuşlardır. Maamafi, 1877 de yüksek mektep haline îfrağ edilmiş olan Mülkiye, 1895 tarihine kadar, devrin en büyük âlimlerini kürsüsünde görmüştür.

Meselâ, o devrin büyük adamlarından Recai zade Ekrem, Mikail Paşa, Ohanes bey, Mizancı Murat bey, merhum müdürümüz Abdürrahman Şeref bey, memleket münevverlerinin üzerinde büyük tesirler icra etmişlerdir. Bilhassa bu, büyük adamların sondan ikisi, 1891 de başlıyan ve devam eden tazyik içinde bile hür insan idealini bütün gençlere aşılamışlardır. İstibdat idaresinin mektep tedrisatını kontrol altına almasına rağmen bu iki büyük adamın mektebe hâkim olan ruhunu devamdan menedememiştir.

Profesörün az evvel söylemiş oldukları, kafamı tırmalıyan bir cümlenin mânasını kendilerinden sordum:

— Mülkiye mektebi, 1877 den evvel, yüksek mektep değil miydi?

— Hayır, dedi. Mektep, 1856 da sırf memur yetiştiren ve tedris müddeti iki sene olan bir meslek mektebi halinde açılmıştı. Size, mektebin kuruluşundaki hikmeti anlatan bir tarihi vesikadan bazı parçalar okuyayım:

Profesör, yazıhanesinin gözlerinden bir karton çıkardı, içinden bir tanesini seçti.

— Aynı zamanda, dedi, bu vesika, o sıralarda devletin idarî teşkilâtının nekadar zayıf olduğunu, Tanzimat ricalinin zihniyetini ve endişesini göstermek bakımından da çok dikkate şayandır.

Cigarasının külünü silkti ve okumıya başladı:

«Elhaletül hazihi kullanılmakta olan elviye kaymakamlarile kaza müdürleri umuru mülkiyeye ait fünun ve malûmattan mücerret ve küçük konsolosun tercümanile bile icrayı muameleden âciz bulundukları şöyle dursun âdeta kendilerine gönderilen evamirin ahkâmını okuyup anlamıya kadir olamadıkları derkârdır ve bunun sebepleri dahi Dersaadette bazı dairelerden neşet edip de ve taşralarda dahi vali-

Bugün bu sıralarda okuyanlar arasından y
kimseler çıkacaktır. Yarının diplomatları, d
kü Cumhuriyet idaresinin modern tedrisat
şekilde hazırlanıyor. Onlar bu suretle n

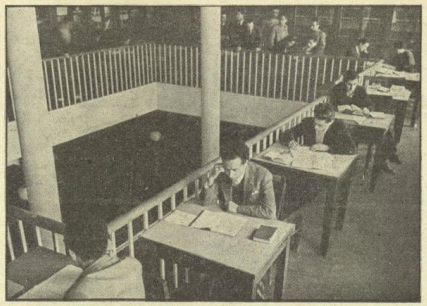

Mektebin kütüphanesi ideal bir okuma ve tetebbü yeridir. Her talebe bu 3000 ciltlik kütüphaneden istediği kitabı alıyor ve bir masanın başına geçerek, bol aydınlık altında mütaleaya başlıyor.

programları, eksiksiz çalışma vasıtaları Cumhuriyet hükûmetlerinin hususî ihtimamlarile vücuda geldi. Fakat Cumhuriyetin asıl feyzi, yarattığı manevî muhittedir: müstakil ve bütün hakkına sahip bir devlet, milleti en yüksek seviyeye eriştiren idealile meşbu bir memleket. Bu manevî havadan mahrum zamanlarda bu müessese içindekilerin çektiği ıztırabı o devirde yetişenler pek iyi hatırlarlar.

Odaya genç bir adam girmişti, Profesör Mehmet Emin, bu zatla beni tanıştırdı:

— Muavinim bay Asım!

Ve sonra ilâve etti:

— Bundan dört sene evvelki bir yıldönümünde Milli Şefimiz: «Bu memlekete en değerli hizmetler yapmış olan Mülkiyenin ilerde yapacağı hizmetleri daha az değil, daha çok görüyoruz.» diyerek bizi vazifeye davet buyurmuşlardı. Şimdi bay Asım, size mektebi gezdirecektir. Eğer, Milli Şefimizin direktiflerine uygun olarak çalışabiliyorsak ve size de böyle bir intiba kalabilecek olursa bize ne mutlu.

* * *

Mermer koridorlardan geçerken müdür muavini bay Asım suallerime cevap veriyor:

— Mevcut talebenin dörtte üçü Maliye Vekâleti hesabına okumaktadır. Dahiliye Vekâleti de yüz talebe okutmak kararını almış bulunmaktadır.

Koridorlar arı kovanı gibi işlemekteydi. Ellerinde not defterleri, kitaplar olan talebeler sağa, sola gidiyorlar, telâşlı hareketlerle birbirlerini arıyorlardı. Kapıları açık mütalaahanelerde yüksek sesle konuşan talebeler biribirlerine sualler soruyorlardı:

— Befor Christ ne demekti?

— Kablelmilât!

Asım bey,

— Talebenin lisan imtihanı yapılıyor, dedi. Telâş bundan ileri geliyor.

Hakikaten geçtiğimiz koridorlarda tesadüf ettiğimiz talebenin tırasları uzamıştı. Hepsinin yüzü, fevkalâde zamanlara ait derin hatlarla bezenmişti.

Koridorun iki yanında geniş, bol ışıklı odalar vardı. Bay Asım'ın verdiği izahata nazaran koridorun sağ tarafındaki odalar sınıflardır, sol tarafındakiler ise mütalaahaneler. Her sınıfın mütalaahanesi tam karşısına gelen odadır.

Üçüncü sınıf, dersteydi. Kapının camından baktım, Profesör Şevket Raşit Hatipoğlu, ders takrir ediyordu. İçeri girdiğimiz zaman Profesörün son cümlesini işittim:

— Ödünç muamelesi ne demektir: Bu çeşit kredi sisteminde büyük mikyasta bir yardım ruhu da vardır.

Bir an şaşaladım. Hani Profesör, ders vermemiş olsaydı, biri muziplik etti de bana, cinas yaptırıyor, derdim. Halbuki, işin şakaya gelir tarafı yoktu.

Ömrümde belki seksen defa, Hidrellezde niyet tutmuş, çömlekten çekilen manileri dinlemiştim. Fakat bukadarına, bukadar halime uygun düşenine tesadüf etmemiştim. Ne diyeyim, Profesörün sözlerini alacaklılar duysun.

Koridorun dip tarafındaki küçük bir odada birkaç talebe oturmuştu. Küçük yazıhanelerinin başlarına geçmişler, önlerindeki büyük defterlere bir şeyler yazıyorlardı. Bay Asım'a sordum:

— Bu talebeler izinsiz mi?

Bay Asım güldü:

— Hayır, dedi. Talebeyi şimdiden idareciliğe alıştırmak için bazı idarî işler kendilerine verilmiştir. Bu talebeler, nöbet tutarlar ve yoklama yaparlar.

Karşıdaki küçük bir odada da teksir makinesile bazı mumlu kâğıtlar basılmakta idi. Müdür muavini izahat verdi:

— Her sınıfın, dedi, bir mümessili vardır. Bu talebeler, tutulan notları makinede yazarlar. Teksir edilen notlar, talebeye ve hocalara tevzi edilir. Görmüş olduğunuz bu memur, talebe tarafından makine ile yazılmış olan notları tekrir etmektedir.

Bay Asım, sağ taraftaki bir odayı gösterdi:

— Burası, dedi, son sınıfın diplomasi şubesidir. Mevcudu on üç kişidir.

Fotoğrafçımız, odaya daldı. Bir istikbal endişesile bu diplomasi mensuplarının resmini aldı. Bilinmez, bugünkü Vekiller Heyetinde beş rükne sahip olan bu mektebin diplomasi şubesi, bu on üç talebe arasından kimbilir hangisini Türk milliyetinin mukadderatı üzerinde söz söylemiye salâhiyettar kılacak.

* * *

Mektebin en enteresan kısmı, kütüphanesidir. Modern ve Avrupaî kütüphaneden farkı olmıyan, belki onlardan daha güzel, daha konforlu bulunan bu kütüphane iki katlıdır. Mermer sütunların süslediği ve duvarları baştan başa camekânlı olan kütüphaneye ufak masalar konmuş. İnsan ilk nazarda kendisinin bir mektepte olmadığını zannediyor. Yüksek mektep bile olsa, akla gelen otorite hissi, insanı bir dereceye kadar - ne yalan söyliyeyim - tazip eder. Halbuki, bu kütüphaneye girmiş olan bir talebe, bütün okuma hürriyetine malik ve sahiptir. Zaten mektebin ruhuna hâkim olan entellektüel hava, talebelerle hocaların arasındaki, kademe farkından doğan, zoraki itaati kendiliğinden lâğvetmiştir. Oradaki hoca, sopasının sağlamlığına değil, kafasındaki hamulenin kudretine inanmış ve talebesile arkadaş olmanın sırrını öğrenmiştir. Siyasal bilgiler okulu talebesi ise, ilim üzerine müessis hürmetin esasını kurmuş bahtiyarlar arasındadır.

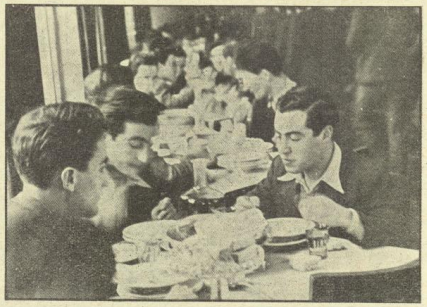

Siyasal bilgiler okulunun talebesi sofra başında çok neşelidir. Mektebin bu temiz sofrası, nefis yemekleri kime iştah ve neşe vermez!

Bu hürmet havasını kütüphanede de görmek mümkündür. Kitapların içindeki en hayide bir fikir bile istihzafla karşılanmamakta, yalnız fikir ölçüsüne vurularak, «bu adamın bilgisi bukadarına kâfi gelmekte imiş» denmektedir.

Kütüphane memuru bay Sabri:

— Mektebimizin kütüphanesini, ancak Ankaraya nakilden sonra tanzim etmek mümkün olabildi, dedi. Eskiden üç bin olan kitaplarımızın adedi, şimdi on bini çoktan aşmış bulunmaktadır.

Kütüphane Amerikan sistemine göre tanzim edilmiştir. Kitaplar, hem kendi, hem de müellif isimlerine göre fişlenmiştir.

Kütüphanenin mecmua odasına geçtik. Talebe burada bütün yevmî gazeteleri bulmakta ve dünya havadislerine muttali olmaktadır. Aynı zamanda mektep idaresi tam yüz kırk ecnebi mecmuaya abone olmuştur. Talebe, fransızca, ingilizce, almanca mecmuaları muntazaman okumaktadır.

Kütüphanenin anbarına girdik. Kütüphane memuru, anbarın dört bir köşesini kaplıyan rafları gösterdi. Eski mecmualar, muntazam bir surette raflara istif edilmişti.

— Mecmuaları, dedi. Bir sene bu raflarda biriktirir, bilâhare ciltleterek fişlere geçiririz.

Raflarım birinden «Mülkiye» mecmuasını çıkardım, müdür muavini:

— Bu mecmua, dedi, tam burdan dokuz sene evvel, o zaman mektebimizin talebelerinden olan şimdiki Beşvekâlet Hususî kalem müdürü Hasan Şükrü Adal tarafından tesis edilmiştir. Neşriyat müdürü de yine eski talebelerimizden şimdiki Maarif Vekâleti Hukuk müşaviri Hasan Refik Ertuğ'dur. Bu iki arkadaş mecmuamızın tam bir ilim mecmuası karakterini muhafaza etmesi için azamî dikkat ve gayret etmektedirler.

Bu sırada kütüphane memuru, söze karıştı:

— Durunuz, dedi. Size «Yedigün» mecmuasının bu seneki kolleksiyonunu göstereyim. Hemen hemen talebelerimizin hepsi, mecmuanızın kariidirler. Her nüshası günlerce elden ele dolaşır, durur.

Hakikaten bizim «Yedigün» mecmuası adamakıllı yıpranmıştı.

* * *

Mutfağa girdiğimiz zaman ahçıbaşı, pilâv kazanının başına geçmiş. doldurduğu lengerleri yamağına süratle uzatıyordu. Yamak bu lengerleri, yemekhaneye çıkmak üzere asansöre koydukça, saklıyamadığı bir hayretle hareket eden asansörün arkasından bakıyor ve yeni baştan doldurulan lengerleri almıya yetişemediği için ahçıbaşı tarafından sık sık azarlanıyordu. Her taraf tertemiz, mis gibi bir tereyağı kokusu, aç midemin aç gözlülüğünü arttırdıkça arttırıyor.

* * *

Şimdi, çamaşırhanedeyiz. Duvarlardaki raflarda her talebeye ait bir göz var: üzerlerinde talebenin ismi ve numarası yazılı.

Yemekhanede olduğu gibi, burada da medeniyetin farikı mümeyyizi olan makine, insan gücünü mağlûp ederek iş başına geçmiş.

Belki kırk kişinin yıkayıp okadar kurutma makinesile kuruyor ve temiz yapamıyacağı çamaşırlar, bir iki çamaşır makinesile yıkanıyor, ütü makinesile ütüleniyor. Hele yatakhane. Kar gibi, temiz yatak çarşaflarını kucaklıyan Siirt battaniyelerinin şimdiden yataklarımı ısıttıkları ve sahiplerini bekledikleri hissolunuyor.

Mektebin her tarafındaki titiz bir temizlik ve konfor insana âdeta basacağı yeri şaşırtıyor.

* * *

Muallimler odası, sanki Akademik münakaşaların yapılması için hazırlanmış bir mahaldir. Profesörler, ders aralarında ilmî münakaşalarla vakitlerini geçirmektedirler.

Mektepten ayrılırken, içimde tarifi mümkün olmıyan bir inşirah vardı. Güzel bir dekor içinde ve entellektüel bir muhitte geçirmiş olduğum birkaç saat beni hakikaten başka bir adam yapmıştı.

Yere daha itimatla basıyordum. Otomobilimize binerken, yarınki yurdumun birçok mesul makamına salâhiyetle el uzatacak olan bu dört yüz küsur gencin içinde sığındığı bu kocaman binaya son bir defa daha minnet ve şükranla baktım.

Ertuğrul Şevket

Siyasal bilgiler okulunun kütüphanesi Amerikan tarzında tert p ve tanzim edilmiştir.

ler vesair memurine ber takrip çatıp da bir rütbeye destres olduktan sonra kapı kapı sürttüklerinde semerei tâcizleri olarak vakıa bir memuriyete kavuşmakta olmalarıdır. İşte böyle bir müstekreh sıfatla dahili mesleki memuriyet olanlar her vakitte ne devleti aliyenin dilhahına tevfikan idarei umuru memurelerine muvaffak ne de memuriyetinin hükmünü verecek lisan ve tavrı kullanmıya muktedir olmadıklarından gerek ahaliyi memleket ve gerek ecnebi memurların yanında nüfuzu itibarları kalmayıp şu şeyler ecnebilerin birtakım müdahalâtına ve ahaliyi izrara sebep vermektedir.»

Profesör, okuduğu tarihî vesikayı

memleketin mukadderatına sahip olacak et adamları bu sıralarda okuyor ve bugünleri ile yarına çok kuvvetli ve sağlam bir keetin istikbalini temsil edmektedirler..

yazıhanesinin üzerine bıraktı ve sözüne devam etti:

— Mektebin ilk mezunları, iki sene sonra devrin sadrazamı huzurunda imtihan olunca fevkalâde beğenilmişlerdir. Derme çatma talebe ile ve pek insicamlı olmıyan bir programla açılmış olan bu ilk Mülkiye bile memlekete büyük hizmetler etmiştir. İlk mezunlarının memuriyet hayatlarındaki hizmetleri ve dürüstlükleri nazarı dikkati celbedince, 1293 te mektebin ıslah edilerek âli bir müessese halinde kurulmasına karar verildiğini yine tarihi vesikalardan öğrenmiş bulunuyoruz. Mülkiye âli mektep haline ifrağ edilince, müdürlüğe ilk defa Nizami Paşa getirilmiştir. Altı ay sonra da kıymetli hocamız Abdürrahman Şeref, Nizami Paşayı istihlâf etmiş bulunuyor. Yukarda da söylediğim gibi, Abdülhamit idaresinin karanlık devirlerinde, mektebe hâkim olan iyi münevver, iyi insan, iyi devlet ve millet adamı olmak vasfını bozmak için uğraşanlar, bu vasfa hâkim olan ruh kuvveti ve mukavemeti karşısında daima muvaffakıyetsizliğe uğramışlardır.

İstibdat idaresi, Mektebi Mülkiyenin ders programını, kendisine sadık bendeler yetiştirmiyecek bir mahiyette görmüş ve buna karşı tedbir almıya kalkmıştır. Bu tarihlerde muallimler için de bir talimatname hazırlatılarak, muallimlerin bilhassa ders mevzuu haricinde söz söylemeleri menedilmiştir. Maarif Nezareti mabeyine verdiği teminatın bir yerinde talimatname haricine çıkan ve «şeairi sadakate muhalif hareket eden muallimlerin ibretüllissairin şiddetle tedip» edileceğini bildirmeyi de unutmamıştır. Aynı zamanda Mülkiyenin tedrisat programına dini dersler de ilâve olunmuş ve Meşrutiyet inkılâbından sonra mektebin gayesine uygun olmıyan bu dinî dersler programdan kaldırılmıştır.

Profesör Mehmet Emin, kelimelerin bütün hakkını vererek ilâve etti:

— Şu noktayı bir defa daha tekrarlamaktan ayrı bir zevk duyarım, dedi. Hiç bir zaman, Mülkiyenin ilk hocalarının ilim ve karakter havası yokedilememiştir ve bu ruh nesilden nesile devam etmiştir. Yalnız, Umumî Harp esnasında, yanlış bir düşünce neticesi olarak ve Darülfünuna tahsisat bulmak için Mülkiye mektebi lâğvedilmiştir. Fakat bu hal, Mülkiye mezunlarını istihdam eden nezaretler tarafından daima şikâyeti mucip olmuş ve Mülkiye kendini daima aratmıştır.

Profesör, bir müddet düşündü, sonra:

— Nihayet bu küçük fasıladan sonra da, idare adamı yetiştiren bir kaynağın kurumaması acısını şiddetle duyan Dahiliye Nezareti «Memurini idare mektebi» adile Mülkiyeyi ihya için mebusan meclisine bir kanun teklif etmiştir. Şurasını minnet ve şükranla tebariz ettirmeliyim ki, o sıralarda Dahiliye müsteşarı bulunan Büyük Millet Meclisi Reisi sayın Bay Abdülhalik Renda'nın himmetlerile Mülkiye ikinci defa olarak tesis edilmiştir. İkinci tesise ait kanun lâyihasını kendileri hazırlamışlar, Mebusan ve Âyanda müdafaa etmişler, hulâsa, müessesemizin ikinci banisi olmuşlardır.

Şurasını derhal ilâve edeyim ki, Mülkiye asıl inkişafını Cumhuriyete ve Cumhuriyet hükümetlerine borçludur. Seksen seneyi geçen bütün tarihinde kendisine mahsus bir binası olmıyan müesseseye, devlet merkezinde bütün maddî vasıtalarla mücehhez olan bu yurdu, Cumhuriyet temin etti. Müessesemizin

Yukardan aşağı sıra ile: Gazete ve mecmua odasında, talebe ders dinliyor, son sınıf diplomasi şubesi, üçüncü sınıf iktısat dersinde.

SBO Müdürü Prof. Erişirgil, Hocalarımız ve Öğrenciler, 1940

Bildiklerim

M.Emin Erişirgil

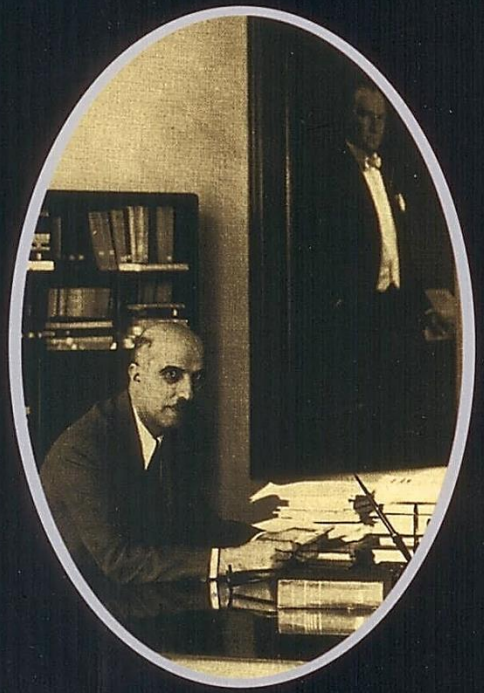

Yayına Hazırlayan
M. Bülent Varlık

Ankara Üniversitesi Yayın No: 288
Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayın No: 603
Mülkiyeliler Birliği Vakfı Yayın No: 33

S. B. O. nun son D i p l o m a ' sı da şöyle idi:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
Milli Eğitim
BAKANLIĞI

SİYASAL BİLGİLER OKULU

DİPLOMASI

Adı ve soyadı:	Şubesi:
Babasının adı:	Okul numarası:
Doğum yeri ve yılı:	Bitirdiği tarih:
Çıktığı lise:	Derecesi:
Okula girdiği tarih:	Diploma numarası:

Yukarda kim olduğu yazılı öğrenci Siyasal Bilgiler Okulunda dört yıl içinde okunan derslerden imtihan vererek bu Diplomayı almağa ve Türkiye cumhuriyeti kanunlarının Siyasal Bilgiler Okulu Diploması sahiplerine verdiği yetkilerden faydalanmağa hak kazanmıştır.

Milli Eğitim Bakanı

Siyasal Bilgiler Okulu Müdürü

Mektebi Mülkiyeden Siyasal Bilgiler Fakültesine

1859

Tahsil süresi 2 yıl. Rüşdiye ve İdadi arası dereceli olarak kuruluşu — 1859

3 ü İdadi 2 si yüksek olmak üzere 5 sınıflı oluyor. Müsabaka ile talebe alınıyor — 4 Kasım 1877

Mektebin bütün sınıfları tamamlanıyor — 1881-1882

Mektebin Yatılı kısmı açılıyor — 1883

İdadi kısmı ayrılıyor. Mülkiye 3 sınıflı Yüksek Mektep oluyor — 1900

Mektebin sınıf adedi 7 ye çıkarılıyor — 1892

Müsabaka ile talebe alma usulü kaldırılıyor — 1908

Mektebin yatılı kısmı kaldırılıyor — 1902-1903

Tahsil süresi 4 yıl. son sınıf 3 şube Mali. İdari. Siyasi — 1914

MÜLKİYE KAPATILIYOR — 24. AĞUSTOS. 1915

Okul yeniden açılıyor 3 sınıflı, son sınıf ihtisas Mali. İdari. Siyasi — Nisan 1918

Ankarada yeni bina tamamlanıyor — 1934

Okul Ankaraya taşınıyor — 5/6 Kasım 1936

Mektebin adı, SİYASAL BİLGİLER OKULU oluyor. — 1935

Okul 6 sınıflı oluyor — 1937

Okul, SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ adıyla Ankara Üniversitesine katılıyor 4 sınıflı. ilk öğ sınıfı Umumi son sınıfı 3 şubeli MALİ. İDARİ. SİYASİ Yatılı kısım kalkıyor. yerine Burs. — 1950

Fakülte içinde hâkimi teşkilâtı haiz 4 Enstitü kuruluyor. MALİYE Ens., İDARİ İLİMLER Ens., DIŞ MÜNASEBETLER Ens., İSKÂN ve SEHİRCİLİK Ens. — 1952

Yeni Lisans talimatnamesine göre sınıflar ilk ikisi Umumi, son ikisi ihtisas olmak üzere ayrılıyor. 26. Ocak. — 1955

Doktora talimatnamesi yürürlüğe girdi. 30. Mart. — 1957

İŞLETME İKTİSADI ve MUHASEBE Enstitüsü kuruldu. 6. Şubat. — 1958

SİYASAL BİLGİLER OKULU'NUN SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ ADIYLE ANKARA ÜNİVERSİTESİNE KATILMASI HAKKINDA KÂNUN

Kanun Numarası: **5627** Kabul târihi: **23/3/950**

Madde 1 — **Teşkilâtı 2777 ve 4916 sayılı Kanunlarla belirtilmiş olan Siyasal Bilgiler Okulu, (İdârî İlimler), (Dış Münâsebetler), (Mâliye), (İskân ve Şehircilik) adlarıyle başlıca dört Enstitüyü de ihtivâ etmek, kendi bünyesinde mecbûrî yabancı dil kur'larıyla kendine mahsus yatılı öğrenici yurdu bulunmak ve her yıl müsâbaka ile Devlet hesâbına en az 40 burslu öğrenici alınmak ve Mülkiye Mektebi adıyla kuruluşundan bu güne kadar devam eden te'sis gâyeleri mahfuz kalmak ve bu şartlar altında 4936 sayılı Kanun hükümlerine göre yönetilmek üzere SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ adıyle Ankara Üniversitesine katılmıştır.**

Madde 2 — **Ankara Üniversitesi kuruluşu hakkındaki 6/7/1948 târihli ve 5239 sayılı Kanuna bağlı 1 ve 2 sayılı cedvellere Siyasal Bilgiler Fakültesi başlığı altında ilişik 1 ve 2 sayılı cedvellerde yazılı kadrolar eklenmiştir.**

Madde 3 — **10/6/1946 târih ve 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cedvelin IV. Bölümündeki kadrolardan Siyasal Bilgiler Okulu başlığı altındaki kısımlar kaldırılmıştır.**

Madde 4 — **Mülkiye Mektebi ve Siyasal Bilgiler Okulu Me'zunları bu Kanun yürürlüğe girdikten sonra Siyasal Bilgiler Fakültesi me'zunlarına tanınacak haklardan faydalanacakları gibi, Siyasal Bilgiler Fakültesi me'zunları da Mülkiye Mektebi ve Siyasal Bilgiler Okulu me'zunlarına özel kanun ve tüzüklerle tanınan haklardan faydalanırlar.**

Geçici Madde 1 — **Bu Kanunun yayımı târihinde Siyasal Bilgiler Okulunda uygulanmakta olan esaslar dâhilinde Asistanlık, Doçentlik ve Profesörlük unvanlarını iktisâb etmiş olanların unvân, yetki ve hakları saklıdır.**

Geçici Madde 2 — **Bu Kanunun yayımından önce Siyasal Bilgiler Okulunda Doçentlik imtihanlarını başarı ile tamamlamış olanların hakları saklı tutulur.**

Geçici Madde 3 — **Bu Kanunun yürürlüğe girdiği târihde Geçici 1. Madde gereğince Siyasal Bilgiler Okulunda Profesör, Doçent ve Asistan olarak bulunanlarla me'mur ve hizmetlilerden aylıkları ve kadro unvanları değişmeyenlerin yeniden ta'yinlerine luzum olmayıp aylıkları ve ücretleri verilmeye devam olunur. Yabancı dil öğretmenleri ve 3656 ve 3688 sayılı Kanunlar gereğince ders okutmakta olanlar hakkında 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 34. ve 35. Maddeleri uygulanır. Ancak bunlar yeni bir ta'yine lüzum olmaksızın gelecek ders yılı başına kadar görevlerine devam ederler ve aylık ücretlerini alırlar.**

Geçici Madde 4 — **Bu Kanunla Ankara Üniversitesine katılan Siyasal Bilgiler Fakültesinin 13/6/1946 târihli ve 4936 sayılı Kanun gereğince seçeceği organlar bu Kanunun yayımını ta'kibeden 30 gün içinde seçilir. Senato Üyelerinin seçim süreleri Üniversiteler Kanununun seçim dönemi sonunda nihâyet bulur. Seçim yapılıncaya kadar bu Kanunun yayımından önce Müdîrlik vazifesini yapmakta olan Profesör, görevine devâm eder. Bu Profesör, Dekan seçilmediği ve öğretim görevinde bulunduğu takdirde 4936 sayılı Kanunun 7. Maddesinde sözü geçen önceki Dekan sıfatıyla Fakültenin Yönetim Kuruluna girer.**

Geçici Madde 5 — **1951 Bütçe yılı başına kadar Siyasal Bilgiler Okulu'nun bu Kanunun yayımı târihindeki aylıklı ve ücretli kadroları ile ek görev kadrolarının tatbikine ve ihtiyaçlarının 1950 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işâretli cedvelin Millî Eğitim Bakanlığı kısmındaki ödeneklerle karşılanmasına devam oulnur. Bu kadrolarda vazife gören me'mur ve hizmetliler bu Kanuna bağlı (1) işâretli cedvelde gösterilen kadrolar yürürlüğe girinceye kadar Üniversiteler Kanununun kabul ettiği hizmetleri yapmakla vazifelendirilebilirler.**

Bunlar hakkında adı geçen Kanunun 32. Maddesi hükümleri 1/Mart/1951 târihine kadar uygulanmaz.

Geçici Madde 6 — **Asıl görevleri Siyasal Bilgiler Okulu'nda olan Yabancı Dil Öğretmenleri Siyasal Bilgiler Fakültesi Okutmanlığına ta'yin edildikleri takdirde alınacakları kadroya mükteseb haklarıyla ta'yin olunurlar.**

Geçici Madde 7 — **Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne âid kuruluş kadroları hakkındaki Kanun Tasarısı en geç Kasım 1950 başına kadar hazırlanarak T.B.M.M. ne sunulur.**

Madde 5 — **Bu Kanunun 1., 4. Maddeleriyle Geçici 1., 2., 3., 4., 5., 6., ve 7. Maddeleri yayımı târihinde, diğer hükümleri 1/3/1951 târihinde yürürlüğe girer.**

Madde 6 — **Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.**

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

Ankara Üniversitesi

SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ

LİSANS DİPLOMASI

Adı ve soyadı:	Sınıfı:	
Babasının adı:	Fakülte numarası:	
Doğum yeri ve yılı:	Bitirdiği tarih:	
Çıktığı lise:	Derecesi:	
Fakülteye girdiği tarih:	Diploma numarası:	

Yukarda kim olduğu yazılı öğrenci Siyasal Bilgiler Fakültesinde dört yıl içinde okunan derslerden imtihan vererek bu Diplomayı almağa ve Türkiye Cumhuriyeti kanunlarının Siyasal Bilgiler Fakültesi Diplomalı sahiplerine verdiği yetkilerden faydalanmağa hak kazanmıştır.

Ankara Üniversitesi Rektörü

Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı

Mülkiye Yüz Yaşında

Hayat 25.12.1953 sayı 12

RÜPORTAJ: ORHAN TAHSİN

SEVGİLİ Hayat okurları benimle bir davete gider, hemen her gün işimizin düştüğü hükümet kapısında çalışan müdürlerle, kaymakamlarla, memurlarla tanışmak ister misiniz?... Bugün tümünü bir arada bulmak mümkün. Toplandıkları yere gidelim, sizinle birlikte cümlesini selâmlıyalım:

— Merhaba Mülkiyeliler. Okulunuzun 100. yıldönümü tümünüze kutlu, mutlu olsun!...

Artık yerimize oturabiliriz. Size ziyaret sebebini anlatayım. Efendim, Mülkiye'nin — yeni adıyla Siyasal Bilgiler Fakültesi — bugün (4 aralık) 100 üncü kuruluş yıldönümü kutlanıyor. İstanbuldaki Mülkiyeliler Taksim Belediye Gazinosunda toplanıp, eski defterleri karıştırmağa karar vermişler. Bu defterden bir, iki yaprak da siz okuyun diye bizi de davet etmişler. Biz buraya gelmeden üç saat önce Ankara'da Dil - Tarih ve Coğrafya Fakültesinde bir tören yapılmış. Başvekil, vekiller bu törende bulunmuş. Yaşayan en eski mezun Prof. Hasan Tahsin Aynî konuşmuş. Bir de, kırk yıl Mülkiye öğrencilerinin kahrını çeken, emekliye ayrıldıktan sonra köyünde kafesini dinleyen Serhademe Mustafa'yı tutmuşlar, getirmişler. O da dilinin döndüğünce birkaç söz etmiş.

100. yıl yalnız Ankarada, İstanbulda kutlanmıyor. Her ilde birkaç mülkiyeli var. Onlar da aralarında toplantılar yapacaklarmış.

Biz yine İstanbuldaki toplantıya dönelim. Her masanın üstünde bir kart var. Bu kartlarda «1939 - 1937 mezunları», «1940 - 1941 mezunları» v.s. yazılı... Sınıf arkadaşları böylece bir araya gelmişler. Bu masalar, okul sırası gibi. Bir devre mezunlarından kimi müdür olmuş, kimi müdür olan arkadaşının yanında memur... Bugün âmirlik, memurluk yok!...

Setin üstündeki masadan biri ayağa kalktı. Bir şeyler söylüyor galiba?... Gelin, kulak kabartalım:

— Mekteb-i Mülkiye'den 1938 de mezun olan 307 Hayrettin Lokmanoğlu. Belediye Zat İşleri Müdürü.

Öndeki masadan biri konuşuyor şimdi:

— Mekteb-i Mülkiye'den 1945 te mezun olan 265 Turgut Toker. İstanbul Belediye Reis Muavini.

Millet artık teker teker kalkıyor, okulu bitirdiği yılı, adını, son işini söyleyip oturuyor:

— 341 Celâlettin Tüfekçi, 1947 mezunu. Fatih Kaymakamı.

— 348 Saffet Gürtas, 1939 mezunu. İ.E.T.T. Umum Müdür muavini.

— 644 Mübin Başar. 1940 mezunu. İstanbul Gelir Müdürü.

— 77 Kemal Aygün. 1934 mezunu. İstanbul Belediye Reisi.

— 438 Arif Yüksel. 1946 mezunu. Emniyet 4. Şube Müdürü.

— Muammer 1937 mezunu. Maiyet memuru...

Müdürlerin, umum müdürlerin, reislerin, reis muavinlerinin sesleri daha gür, daha tok çıkıyor. Oysa, maiyet memurlarının, müdür muavinlerinin sesleri biraz kısık. Mülkiyelilerin tanıtma töreni sürerken, ben de sizlere aklıma gelen bir fıkrayı unutmadan anlatayım. Bir il'e zayıf, yaşlı, hastalıklı bir vali tâyin edilmiş. Ondan önceki vali güçlü, kuvvetli bir adammış. Yeni vali odasına girmiş, birden öksürüğü tutmasın mı?... Başlamış ince sesiyle «Öhö... öhö...» diye öksürmeğe... O öksürdükçe, kapının önünde oturan odacı «Ne günlere kaldık» diye söylenirmiş. Vali, zile basmış, odacıyı çağırmış. «Ulan» demiş sen kime söylüyorsun bu sözü». Odacı: «Sağa» demiş. «Ne biçim öğürük o. Vali dediğin, öğürdüğü zaman, samanlık tozu belleneli».

Ben size bu fıkrayı anlatırken yoklama da bitti. Şeref masasından bir adam ayağa kalktı, mikrofona doğru yürüdü. Güleç yüzlü adam mikrofonu boyuna göre düzeltti:

— Sevgili Mülkiyeli arkadaşlarım, diye söze başladı. Mülkiye'yi 1936 yılında bitirdim. 1937 yılında böyle bir toplantıya ilk defa katılmıştım. Yoklama yapılıyordu. Sıra bana gelince, yavaş bir sesle «1936 mezunu, İstanbul Maiyet Memuru Kemal Aygün» diye mırıldandım. Yıllar geçti. Kaymakam oldum, 6 ncı Şube Müdürlüğüne, Emniyet Müdürlüğüne yükseldim. Yoklamalardaki sesim de yükseldi tabii. 1956 da ise «Ankara Valisi ve Emniyet Genel Müdürü Kemal Aygün» derken sesim bayağı tok ve gür çıkmıştı. Halbuki benden sonra adını söyleyen bir maiyet memurunun sesi 1937 deki Kemal Aygün'ün sesine öylesine benziyordu ki. Ben o eski günleri arıyor, ona gıpta ile bakıyordum: o da gelecek günleri düşünmek bana...

Aygün yerine otururken, ben de size biraz Mülkiye'nin tarihçesinden söz edeyim. Mülkiye, Abdülmecit'in padişahlığı sırasında, 1859 yılında kurulmuş. Bu kuruluşla ilgili olarak 15 cemaziyelâhır 1275 tarih ve 567 sayılı (Takvim-i Vekayi) de şöyle bir ferman yayınlanmış: «Kaymakamlık ve müdürlük gibi umûr-u mülkiyede müstahdem olacak memurlara mahreç olmak üzere bir Mekteb-i Mülkiye teşkiliyle Aklâm-ı Şahane'de bulunan ketebenin ehliyetlularından ve talebenin mukaddemat-ı ulûmu görmüş müsteiddanından münasip miktar sat bilintihap alınarak bunlardan kesb-i istihkak edenlerin o misillû taşra memuriyetlerine tâyini...» İlk yıl 50 öğrenci alınmış. 100 yılda mezun olan öğrenci sayısı ise 4500 dolaylarında... Okul 20 müdür, 7 dekan görmüş. Son dekanı Fehmi Yavuz. Mülkiyeden bugünedek 2 cumhurbaşkanı (Suriye Cumhurbaşkanları Şükrü El Kuvvetli ile Haşim El Attasi), 4 başvekil (Libya Başvekili Sadullah Koloğlu, Suriye Başvekili Sadullah El Cabiri, Başvekillerimizden Şükrü Saraçoğlu, Hasan Saka), 1 sadrazam (İbrahim Hakkı Paşa), 1 bestekâr (Rahmi Bey), sayısız şair, edip (Faik Âli Ozansoy, Enis Behiç Koryürek, Ömer Bedrettin Uşaklıgil, Hüseyin Cahit Yalçın, Burhan Cahit Morkaya, Ahmet İhsan Tokgöz, Ahmet Halit Yaşaroğlu, İsmail Hakkı Danişmend) yetişmiş.

Sevgili Hayat okurları dilerseniz, daha doğrusu dileğimi kırmazsanız, sizinle masa masa dolaşalım. Mülkiyelileri tanıyalım, tanışalım, hâtıralarını dinliyelim. Bakın, bütün gözler Kemal Aygün'ün yanında oturan yaşlı bir mülkiyelide. Onun yanına yaklaşalım, sınıfını, numarasını soralım: «1908 mezunu 294 Hasan Saka». Eski Başvekillerimizden Hasan Saka, bu okul arkadaşları arasında, okula ilk yazıldığı gün gibi utangaç.

Bir masa atlıyoruz. «1945-1946 mezunları» kartı bulunan masaya yaklaşıyoruz. Saçlarına hafif kır düşmüş, yakışıklı bir mülkiyeli bir hâtırasını anlatıyor. Gelin dinliyelim: «180 Mehmet'in hikâyesini bilirsiniz. Hani şu Mehmet Saraçoğlu canım. 1954 te Söğüt Kaymakamıydı. O yılın inek töreni için bir inek kiraladık. İneği süsledik, püsledik, alladık, pulladık, mektebin içine soktuk. Önce okulu yadırgadı, sonra alıştı. Boynuna âdet olduğu üzere «Saraçoğlu» yazılı bir tabelâ astık. İneğin ipini Mehmet'in eline verdik. Sırayla sağ elini öptük Mehmet'in. Okulun çevresinde bir tur yapalım, dedik. Ama daha turun yarısında polisler etrafımızı aldı: «Vay siz devrin Başvekiline İnek Saraçoğlu deminiz» diye... Aman, dedik, zaman, dedik. Sayın Başbakanımız da Mülkiye mezunudur. O bu inek törenlerinin âlâsını bilir, bir soyadı benzerliği var, dedik de, hem inek, hem de biz postu kurtardık.

Bu hâtırayı anlatan Belediye Reis Muavini Turgut Toker'di. Okuldaki lâkabı «Jeff» miş Turgut'un. O yılların meşhur yıldızı Jeff Chandler'e benzermiş de... Gerçi her öğrencinin bir adı varmış ya!... Bir lâkap konuldu mu, onu artık başkasına takmazlarmış. Bunun bir ayrısı, gayrısı: «İnek» lâkabıymış. Her sınıftan bir, iki inek çıkarmış. Mülkiye dilinde ineklemek «çalışmak», inek «çalışkan» anlamına geliyor. Her yıl, sınıfın çalışkanları için bir inek töreni yapılırmış...

Setin başındaki masada oturan esmer, yakışıklı bir Mülkiyeli ise bir imtihan hâtırasını anlatıyor: «İdare Tarihi imtihanı dört grup üzerinden yapılıyordu. Her gün 30 kişi sınanıyordu. Ben son günü girecektim. Ama ilk günü merak saikıyle imtihan kapısında beklemeğe başladım. Herkes «kaldık» diye çıkıyordu. Son öğrenciyle birlikte öğretmen dışarıya çıktı, beni kapıda görünce (Gel bakalım 307 Hayrettin Efendi, sıra sende) dedi. Aman, zaman, ben üç gün sonra gireceğim dedimse de dinletemedim. İmtihana girdim. Ertesi gün sonuçlar ilân edilince, bir de ne göreyim, 30 kişi de sınıfta kalmış, bir ben geçmişim». Bu mülkiyeli, şimdi Belediye Zat İşleri Müdürü olan Hayri Lokmanoğlu idi...

Biraz ilerdeki masada iki arkadaş başbaşa vermiş, konuşuyorlar. Gelin onları da dinliyelim: Uzun boylu olanı: «Fahri» diyor sen hiç ikinci olmadın değil mi?... Hep sınıfın birincisiydin. Sana da inek töreni yapılmıştı galiba?... Ama o Emin Erişirgil'in müdürlüğü ömürdü. Yazın verilen bir pantolonla yetinmezdik. Hani seninle bir pantolon alışımız vardı. Ayağımıza siyah şort giymiş, onun üstüne Hergele Meydanından aldığımız arkası yırtık pantolonları geçirmiştik. Müdürün huzuruna çıkmış, pantolonlarımızın eskidiğini söyliyerek, yenisini istemiştik. Müdür köpürmüş, daha on gün olmadı vereli, ne çabuk eskittiniz diye bağırmıştı. Çaresiz yüzgeri etmiştik. O sırada Emin Beyin gözü arkalarımıza takılmıştı. Yırtıkları görünce, arkamızdan fırlamış, size bir kâğıt vereyim de, gidin alın, demişti. Nasıl da faytona kurulup, terziye gitmiştik. Sonra bu iki arkası yırtık pantolonu kaç arkadaş kullandı da, Müdürün ruhu bile duymadı...»

Belediye Reis Muavinlerinden Fuat Üst (1941 mezunlarından 808) ile Fahri Centel'in (1941 - 825) okul hâtıraları bitmemişti.

Ama yine biz ilk uğradığımız masaya dönelim. Sonra da Mülkiyelileri 100 yılın hâtıralarıyla baş başa bırakıp ayrılalım. Uzun boylu bir Mülkiyeli (1945 - 292 Fethi Soysal) okul sıralarında yazdığı şiiri okuyor.

Cebeci yamaçları
Çayır stad maçları
Meğer mektep toplamış
Bizim gibi açları

Ey Mektebi Mülkiye
Yaşa sen hep Mülkiye
Sana hepimiz kurban
Mektep mektep Mülkiye...

ESKİLERDEN BİZ KALDIK — *Yaşayan en eski Mülkiyeli Prof. Hasan Tahsin Aynî (sağda) ile okulun emektar serhademesi Mustafa Keçeli (solda) Mülkiye'nin 100. yıldönümünde karşılaştılar. Törenin en gözde davetlileri onlardı. Çünkü eskilerden bir Prof. Hasan Tahsin Aynî ile bir de Serhademe Mustafa Efendi kalmıştı.*

MÜLKİYELİ HANIMLAR — *Siyasal Bilgiler Fakültesinin ilk kadın öğretim üyesi Nermin Abadan (solda), Mülkiye'yi bitirmiş Birsen Topçuoğlu adlı bir hariciyeci hanımla konuşurken görülüyor. Artık Siyasal Bilgiler Fakültesine kadınlar da rağbet etmeğe başlamıştı.*

MASKELİ BALO — *Mülkiye'nin Maskeli Balosunda kadın kıyafetindeki 248 Nejat Balkun (Hariciye'de yüksek bir memur) ile Habeşistan İmparatoru kılığındaki 299 Fethi Soysal (Turizm Bankası U. Md. Muavini) dansediyor.*

BELEDİYECİLER — *İstanbulun Mülkiyeli belediyecileri Taksim Gazinosunda Hukuklu Vali Yetkiner'i aralarına almışlardı. Yukarıdaki fotoğrafta oturanlar soldan sağa: F. Centel (Reis Muavini), K. Aygün (Belediye Reisi), F. Üst (Reis Muavini), T. Toker (Reis Muavini); ayakta duranlar sağdan sola: S. Gürtas (İ.E.T.T. U. Md. Muavini), H. Lokmanoğlu (Zatişleri Müdürü), M. Çağlar (Belediye İdari Müşaviri.)*

ONLAR DA MÜLKİYE'DE OKUDULAR

Sadrazam İbrahim Hakkı Paşa

Suriye Reisicumhuru Şükrü El Kuvvetli

Libya Başvekili Sadullah Koloğlu

Eski Başvekil Hasan Saka

Maliye Vekili Hasan Polatkan

Çalışma Vekili Haluk Şaman

Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen

Tekel Vekili Hadi Hüsman

Bestekâr Rahmi Bey

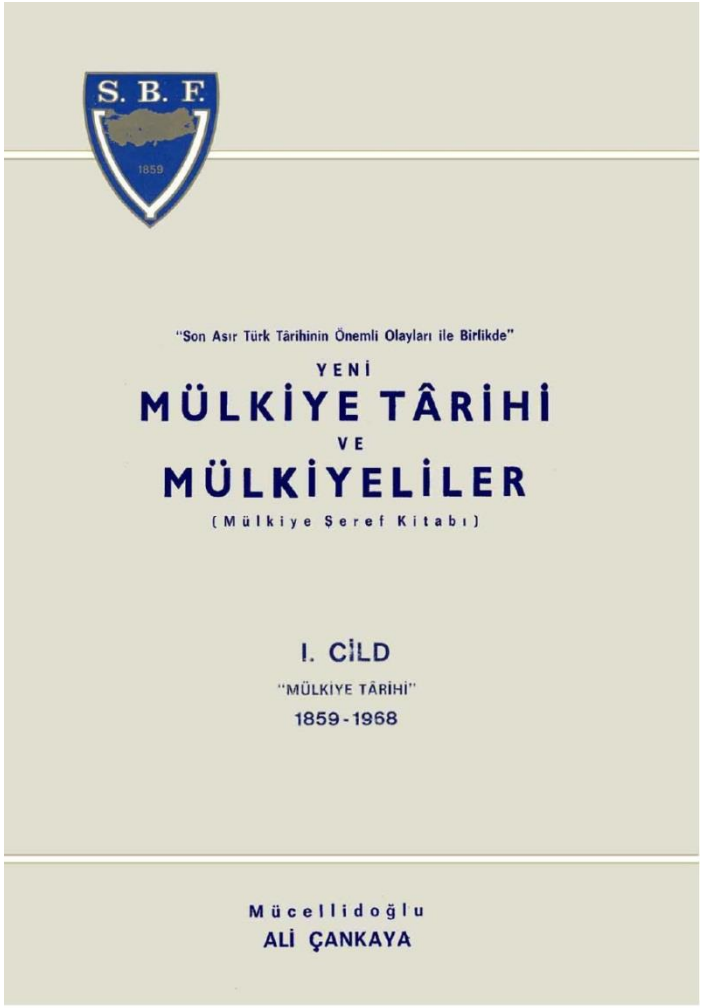

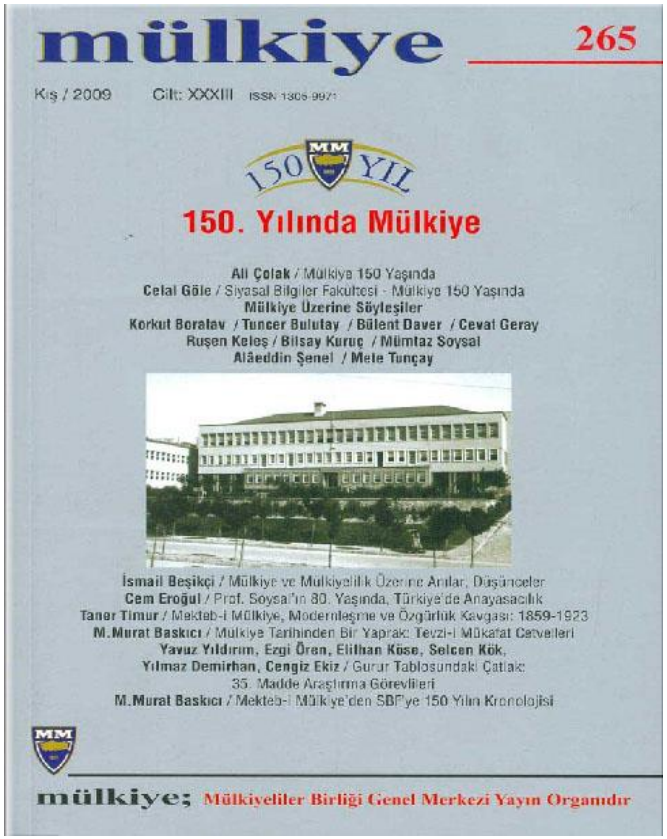

Bu KİTAB,

bir asır'dan beri TÜRKİYE'**nin** "KADER"**inde önemli rollerden birini oynayan, i n k ı l â b 'lar îcâbı** "MEKTEB-İ FÜNÛN-I MÜLKİYYE", "MEKTEB-İ MÜLKİYYE-İ ŞÂHÂNE", "MEKTEB-İ MÜLKİYYE", "MÜLKİYYE MEKTEBİ", "SİYASAL BİLGİLER OKULU" **ve** "SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ" **adlarını alan ş e r e f l i bir m ü e s s e s e 'nin** (1859-1968) **TÂRİHİ'ni, son bir asırlık sosyal, politik,** kültürel, **idârî ve ekonomik en önemli olaylarla birlikde anlatmakda;** 1860'da **verdiği ilk me'zundan,** 1967 **yılının son me'zununa kadar** 5993 **kişi'nin ve** M ü l k i y e l i o l m a y a n **103 Profesör'ün, 10 Müdîr'in, 5 Dekan'ın** "hayat hikâyeleri"**ni de geniş ölçüde kapsamaktadır.**

Mektep Koridorlarında 1789, 1917 ve 1923

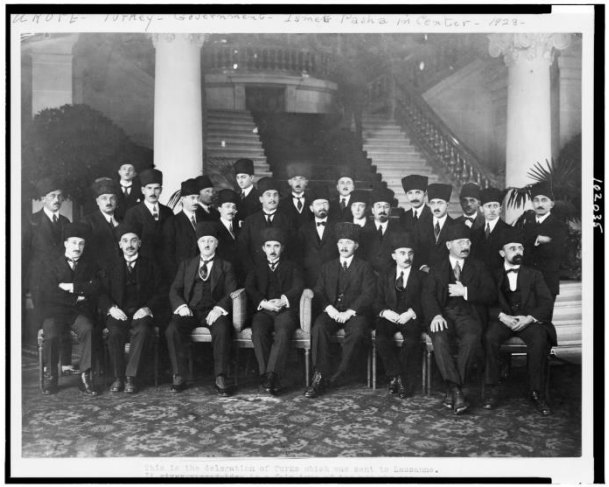

ÇARŞAMBA SÖYLEŞİLERİ

"Menderes de Mülkiye'ye takmıştı"

29 Nisan 1960'da Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde neler oldu ?

32 Kısım Tekmili Birden, 3. Görsel Sunum

Serdar Şahinkaya

• 1946 yılında üniversitelere özerklik tanıyan kanun, nasıl delindi? • Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu, *"Nabza göre şerbet veren münevverlerden olmayınız"* sözünü ne zaman söyledi? • Mülkiye'de 1956'da 4 Aralık törenleri yapıldı mı? • Dekan Feyzioğlu, bakanlık emrine nasıl ve niçin alındı? • Ankara Üniversitesi Senatosu'nun kararı ne idi? • Mülkiye'den hangi hocalar, nasıl istifa ettiler? • Mülkiye öğrencileri ne yaptı? • Dönemin matbuatında kimler neler yazdı? • Siyasal Bilgiler Fakültesi, okula dönüştürülmek istendi mi? • Kanun Tasarısı hazırlandı mı? • Fakülte, hangi ile gönderilecekti? • 28 Nisan 1960'da İstanbul, 29 Nisan 1960'da Ankara Üniversitesinde neler oldu? • *"Hukuktan 20, Siyasaldan 100 kadar piç almadan gitmem"* diyen kim ? • 29 Nisan 1960'da Cebeci çayırında neler yaşandı? • 19 Mayıs 1960 gecesi kim, kime gece yarısı telefon etti? • Telefonda neler konuşuldu? • 555 K ne idi? • Mülkiye kapatıldı mı? • Hangi öğrenci kapatılan fakültesi için arkadaşları adına Dekana mektup yazdı? • SBF Dekanı Prof. Fehmi Yavuz, öğrenci mektubunu yanıtladı mı? • Siyasal Bilgiler Fakültesi Profesörler Kurulu, 17 Eylül 1960'da Prof. Fehmi Yavuz'a hangi kararı bildirdi?

27 Nisan 2016
Çarşamba
Saat: 18.30

MÜLKİYELİLER BİRLİĞİ

Konur Sok. No:1 Kızılay- ANKARA

Cumhuriyet

Memleketin bugünkü buhranına ve kardeş kavgasına mâni olmak üzere

Kahraman Türk Ordusu Bütün Memlekette

Dün Gece Sabaha Karşı idareyi Ele Aldı

Maksat tarafsız bir idarenin nezaret ve mürakabesi altında sür'atle yeni seçimlere gitmek ve bu âdil seçimler neticesinde hangi taraf kazanırsa idareyi onun ellerine devretmektir

Milliyet

Meclis Feshedildi

Yeni Anayasa hazırlanana kadar siyasî faaliyet durdu

Hapisteki gazeteciler, subaylar ve talebeler tahliye olunuyor. Kapatılan gazeteler açıldı

Gürsel "Diktatör olmıyacağım,, dedi

İLİM VE HUKUK HEYETİ KURULDU

Menderes, Kütahya yolunda yakalandı

© 2009 Doğan Gazetecilik A.Ş.

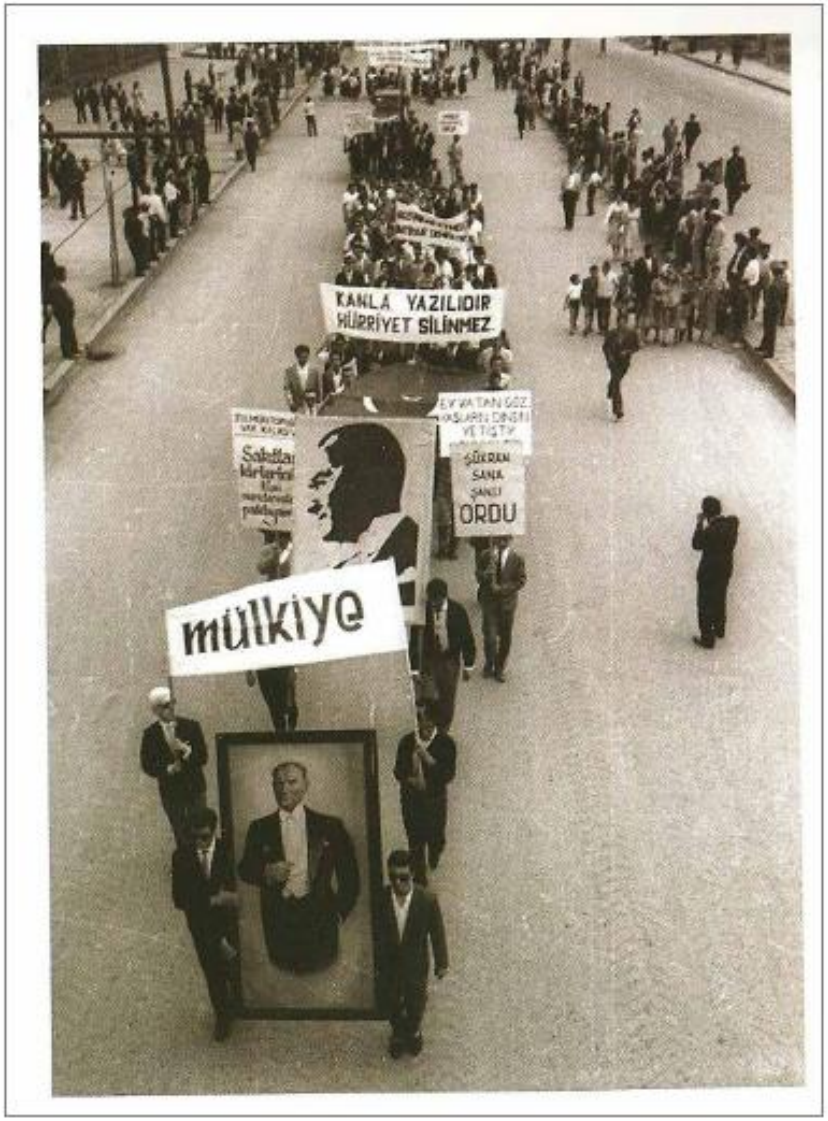

27 Mayıs sonrası Ordu'ya teşekkür gösterilerinden birinde Mülkiyeliler.

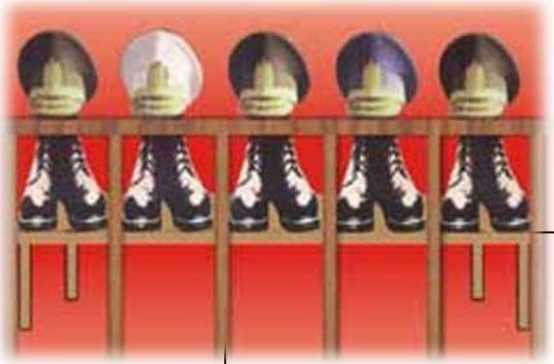

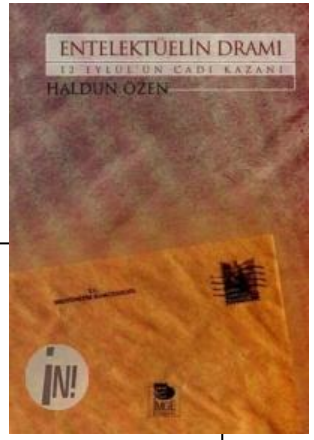

MÜLKİYE'NİN "DÖRT HAL YASASI"

Mülkiyeliler Birliği Dergisi, Şubat-Mart 1985, c. 10

Prof. Dr. Cevat Geray

Lisans ve lisansüstü düzeylerdeki öğretimiyle sağlam bilgi sahibi, düşünen, inceleyen, sorunlara bütüncül açıdan bakarak bilimsel yöntemlerle çözüm yolları arayan insanlar yetiştirmeyi amaçlayan Mülkiye, çağdaş üniversite anlayışı içinde araştırmalar yaparak dünya ve yurt sorunlarını bilimsel yöntemlerle inceleyen bulgularını, görüşlerini ilgililere, kamuoyuna duyuran bir kurum olma işlevini yüklenmiştir. YÖK'ten sonra da aynı işlevleri sürdürmesini beklemek, aşırı bir iyimserlik olur.

Eskiler, Mülkiye'nin geçirdiği aşamaları dikkate alarak, "Mülkiye'nin üç hal" yasasından söz ederlerdi. YÖK yasasından sonraki aşamayla birlikte artık "Mülkiye'nin dört hal" yasasından söz açmak daha gerçekçi olacaktır. Bu aşamaları şöyle özetleyebiliriz:

1. Mektebi Mülkiye-i Şahane (1859).
2. Siyasal Bilgiler Okulu (1936)
3. Siyasal Bilgiler Fakültesi (1958)
4. **YÖK'ten sonraki (tüzel kişiliği kalkan) SBF (1981-82).**

Hem 1960'da hem de 1980 Darbesinden Sonra Anayasa Taslağı / Önerisi Hazırlayan Siyasal Bilgiler Fakültesi…

Ya günümüz de ?

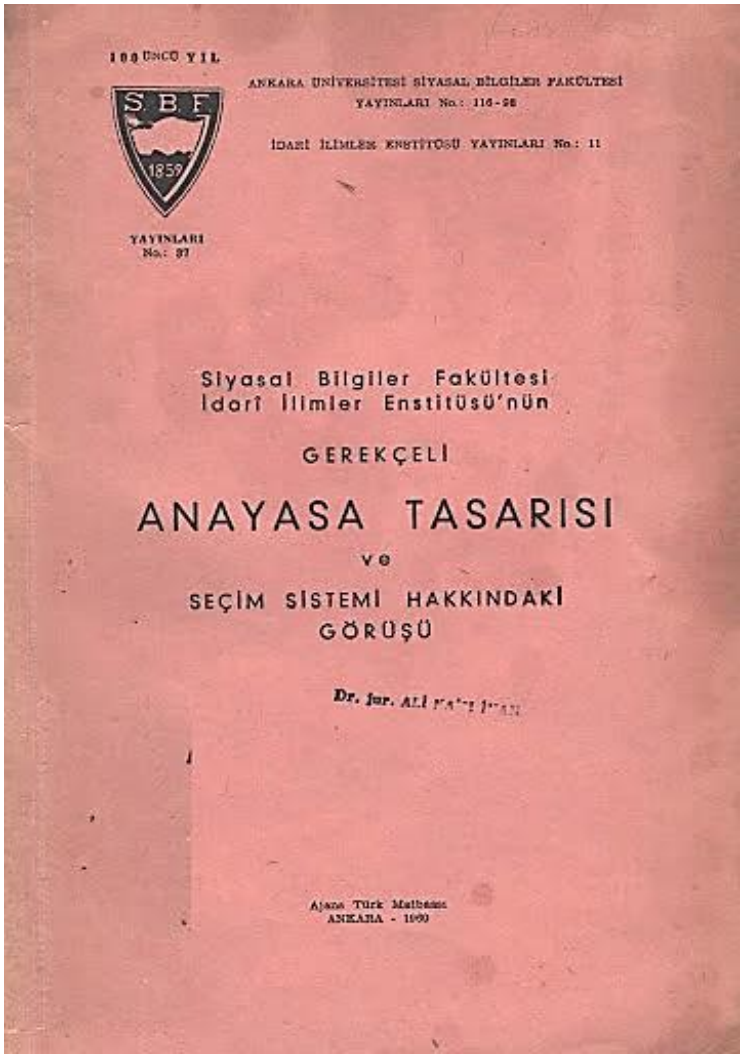

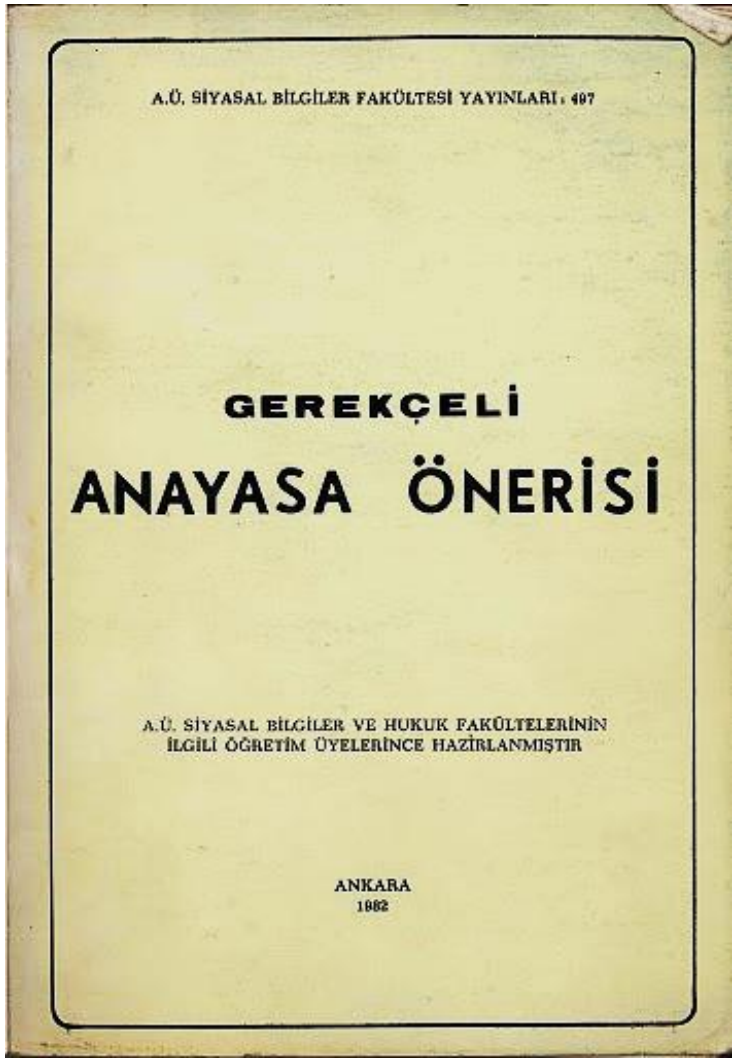

Mülkiye, Osmanlı'dan Cumhuriyete devlet kadrolarını yetiştirdi...

Yurtsever bürokrasinin okulu

İHSAN FEYZİBEYOĞLU
Mülkiyeliler Birliği Başkanı

Ülkemizde modernleşme çabalarının Tanzimat Fermanı'yla başladığı genel kabul gören bir düşüncedir. Modernleşmenin temel amaçları Osmanlı İmparatorluğu'nu çöküntüden kurtarmak, devlet kurumlarını yeniden düzenlemek ve bunlarda görev alacak kamu görevlilerini yeni bir anlayışla yetiştirmekti. Bu gereksinim 1859 yılında yeni bir okulun, Mekteb-i Mülkiye'nin kurulmasına yol açmıştır.

Yenilikçi hareketle kuruldu

Mülkiye'nin gerek ilk kuruluşunda gerekse 1877 yılında yüksek okula dönüştürülmesinde Tanzimat'la başlayan yenileşme hareketinin önde gelen kişilerinin önemli katkıları olmuştur.

Yeni okulun kuruluş gerekçesini ve padişahın onayından sonra tüzüğünü hazırlayan Meclis-i Âli-i Tanzimat'ın üyelerinden biri olan Ahmet Cevdet Paşa ile, 9 Recep 1275 (12 Şubat 1859) Cumartesi günü vezirleriyle birlikte Mekteb-i Mülkiye'nin açılış törenine katılan Sadrazam Âlî Paşa Tanzimat Fermanı'yla başlayan yenilikçi hareketin önderlerindendir. 1877 yılı başlarında Mekteb-i Mülkiye'nin bir yükseköğrenim kurumu haline getirilmesi de başka bir yenilikçi ve eşitlikçi devlet adamı olan Mithat Paşa'nın kısa süren sadrazamlığı dönemine rastlar.

Tahta geçtiği ilk yıllarda devleti merkezileştirme amacıyla Mülkiye'yi destekleyen II. Abdülhamid, 1890'dan sonra okulda Jöntürk hareketi baş gösterince tavır değiştirmiş ve Mülkiye'nin ders programına müdahale etmek gereğini duymuştur.

19. yüzyılın sonlarına doğru ortaya çıkan ve devletin çıkarlarını siyasi iradenin üzerinde gören anlayış Mekteb-i Mülkiye öğrencilerinin de rejime karşı ve değişimden yana bir tutum almalarına yol açmıştır.

Modernleşme sürecinin devlet yönetiminde yarattığı en önemli değişikliklerden biri üst kademelerde görev yapan memurların yönetimde söz sahibi olmaya başlamaları ve sarayın etkisini azaltmalarıdır. Bu durum padişahın mutlak iradesini az da olsa sınırlamış, bürokrat kadro kendi görüşlerini benimsetme çabası içine girmiştir. Bu kadro içinde yer alan Mülkiyeliler devlet yönetiminde yurtsever bir anlayışı hâkim kılan ve zaman zaman siyasi iradeye ters düşmeyi göze alan bir geleneği başlatmışlardır.

1940'larda Mülkiye binası...

Mülkiyeli devrimci kadro

İmparatorluğun gerileme döneminin sonlarına doğru Türk aydınlarının Batı'daki siyasal düşüncelerle daha yakından ilgilenmeleri ve yeni arayışlar içine girmeleri değişim sürecini hızlandırmıştır. Bazı Mülkiyeliler de İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin kurucuları arasına katılarak yönetime el koymaya kadar varan bu süreçte yer almışlardır.

İmparatorluğun son yüzyılında başlayan modernleşme çabaları Kurtuluş Savaşı'ndan sonra büyük bir ivme kazanmıştır. Hayatın bütün alanlarında çok köklü değişikliklere yol açan Cumhuriyet, Atatürk'ün önderliğinde ve devrimci bir anlayışla çağdaş kurumları ve uygulamaları topluma kazandırmıştır. Bu dönemde devrimci kadro içinde görev alan Mülkiyeliler Türkiye'nin modernleşmesinde ve imparatorluk döneminde yitirilen zamanın büyük ölçüde telafi edilmesinde, özellikle eğitim alanında, önemli görevler üstlenmişlerdir.

Mülkiye Topluluğu'nda devlet yerine vatan ve yurt; devletçilik, devlete bağlılık yerine halkçılık, yurtseverlik ve yurda bağlılık kavramları öne çıkmıştır. Mülkiye Marşı'nı haykıran Mülkiyeli devlete değil vatana seslenir, vatana hizmet için devlette görev alır.

Mülkiye 1936 yılında Atatürk ilkeleri ve devrimleri doğrultusunda Cumhuriyete sahip çıkacak gençleri yetiştirmek ve Cumhuriyeti yaşatmak için Ankara'ya gelmiştir ve bu çok anlamlı misyonunu hiçbir zaman unutmamıştır.

Bu misyon 88. yılda vardır, 100. yılda da var olacaktır.

1910 MEZUNLARI

1929 MEZUNLARI

1934 MEZUNLARI

1942 MEZUNLARI

İSMET İNÖNÜ VE HASAN ALİ YÜCEL, SBF'DE

Mülkiye ve Mülkiyelilerin Alâmet-i Fârikaları:
Öyküleri İle Rozetler

Dr. Serdar Şahinkaya

4 Aralık 2010
Ankara

Rozetin renkli formunun fotoğrafı yukarıdadır. Rozette, **Me'zunîn-i Mülkiyye 1324** yazmaktadır[7]. Günümüz Türkçesi ve takvim bilgisi ile ise **Mülkiye Mezunları 1908.**

Ayrıca 1908'e tarihli bu rozet bugüne kadar *aslına uygun olarak yeniden* ***çizilmemiştir***. İlk defa bu yazıda yer verilecek olan birebir grafik tasarımı, **Mülkiyeli *grafik tasarımcısı*** sevgili **İbrahim K. Dinç** (*SBF, Siyaset ve İdare. 1974 – 1980)* tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çizimler sırasında, kaligrafik özelliklerinin aslına uygunluğu için Fakültemiz İktisat Tarihi öğretim üyesi **Doç. Dr. Murat Baskıcı** Hocamın katkılarını da kayıtlara geçirmek ve hem **sevgili Dinç** üstada hem de **sevgili Baskıcı** hocama şükranlarımı sunmak yerinde olacaktır.

Mülkiye Mezunları 1908 ***amblemi***nin beyaz ve siyah zeminlerdeki **birebir ilk çizimleri** aşağıdaki gibidir.

İşte Mülkiye öğrencilerinin talepleri bu şekildedir. Ve 1924'de Matbaa-i Âmire (Devlet Basımevi) meşhur Hattâtlarından Halil Efendi[10]'ye çizdirilen eser aşağıdadır.

Kaynak: Çankaya, Cilt: I, s.475.

Hattât Halil Efendi'nin çizdiği eskizin altında **Mekteb-i Mülkiyye** yazmaktadır. Yukarıdaki yıldız içerisindeki rakam 1294'dür. İşte bu rakam bir miktar kafa karıştırabilir. Bana da ilk başta garip gelmişti. Zira 1294 esas olarak 1877 yılına tekabül etmektedir[11].

Mülkiye'nin kuruluş yılının 1859 olduğu bilinmesine rağmen 1877'ye tekabül eden 1294'ün yazılması meselesini yine Çankaya C.I, s.134'de yer alan şu satırlar yardımı ile öğrenebildim.

<<Gerekli bütün hazırlıklar tamamlanmış ve **1 Aralık 1877 (= 25 Zilkaade 1294) Cumartesi** günü yapılan Tören ve arkasından İlm-i Servet (Ekonomi, Maliye) Müderrisi Saadetlû Ohannes Efendi'nin

açılış dersi ile Aziz Mülkiye'miz, yüksek öğretim müessesesi olarak ikinci defa Büyük Millet'imizin hizmetine giriyordu>>

Demek ki, 1924 yılında rozet talebinde bulunan öğrenciler, kuruluş tarihi olarak 1859'u değil, ikinci açılış tarihi olan 1877'yi benimsemişlerdi.

Rozet yaptırma kampanyasının sonuçları 1929'da alınacak ve öğrenci ile mezunlar birlikte bugün de büyük bir gurur ve onurla taşıdıkları rozetlerine kavuşacaklardı.

Mekteb-i Mülkiye

Siyasal Bilgiler Okulu

Siyasal Bilgiler Fakültesi

Mülkiyelinin Evrimi

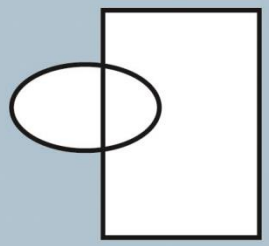

ÖSS'de SBF'yi Tercih Eden Öğrenci

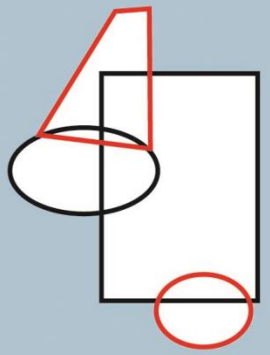

SBF Birinci Sınıf Öğrencisi
(Buzağı - I)

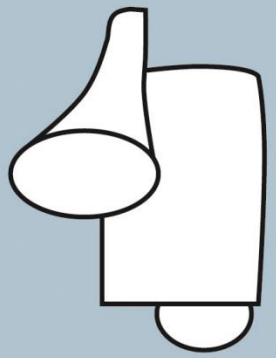

SBF İkinci Sınıf Öğrencisi
(Buzağı - II)

SBF Üçüncü Sınıf Öğrencisi
(Düve)

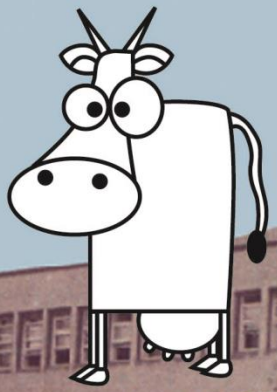

SBF Dördüncü Sınıf Öğrencisi
(Kesim Zamanıdır)

SBF Mezunu / Mülkiyeli

Kolaj: **Serdar Şahinkaya**, 4 Aralık 2010

Mülkiye'de okumuş olmak, hatta Mülkiye mezunu olmak ile Mülkiyeliliğin birbirine karıştırılmaması gerekir. İlk ikisi, eğitim hakkının kullanılmasının bir sonucudur.

Mülkiyelilik, bilinçli bir seçim, onur duyduğumuz bir kimlik, sürdüreceğimiz bir gelenektir.

Mülkiyelilik, anti-emperyalizmdir, bağımsızlıktır, yani yurtseverliktir.

Mülkiyelilik, kamusal vicdanı oluşturmak, ona önderlik etmek, onu dile getirmek, kamu çıkarından, emekten ve aydınlanmadan, Cumhuriyet kazanımlarından yana saf tutmaktır.

Mülkiyelilik, mezuniyet sonrasında Mülkiyeliler Birliği'ne üye olmaktır…

Mülkiye Marşı

0

4 Aralık 2010
Ankara

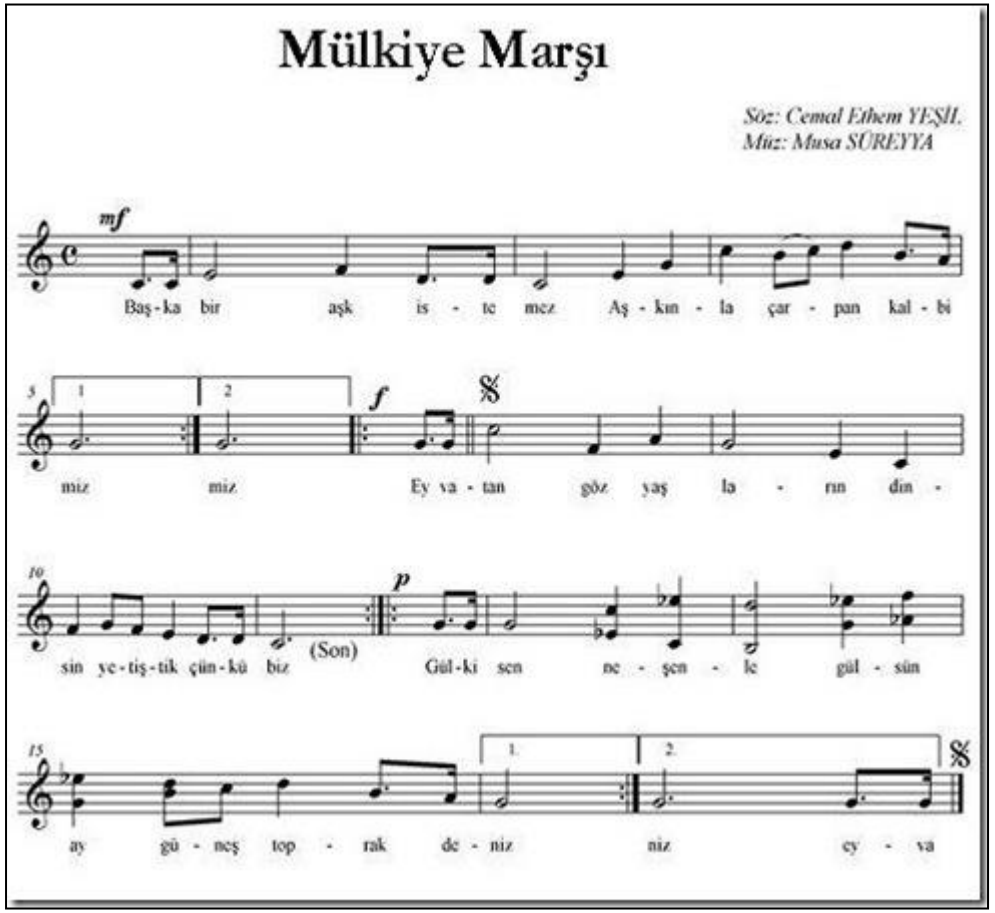

http://www.politics.ankara.edu.tr/mulkiye-marsi/

BAŞKA BİR
AŞK
İSTEMEZ
S.B.F.

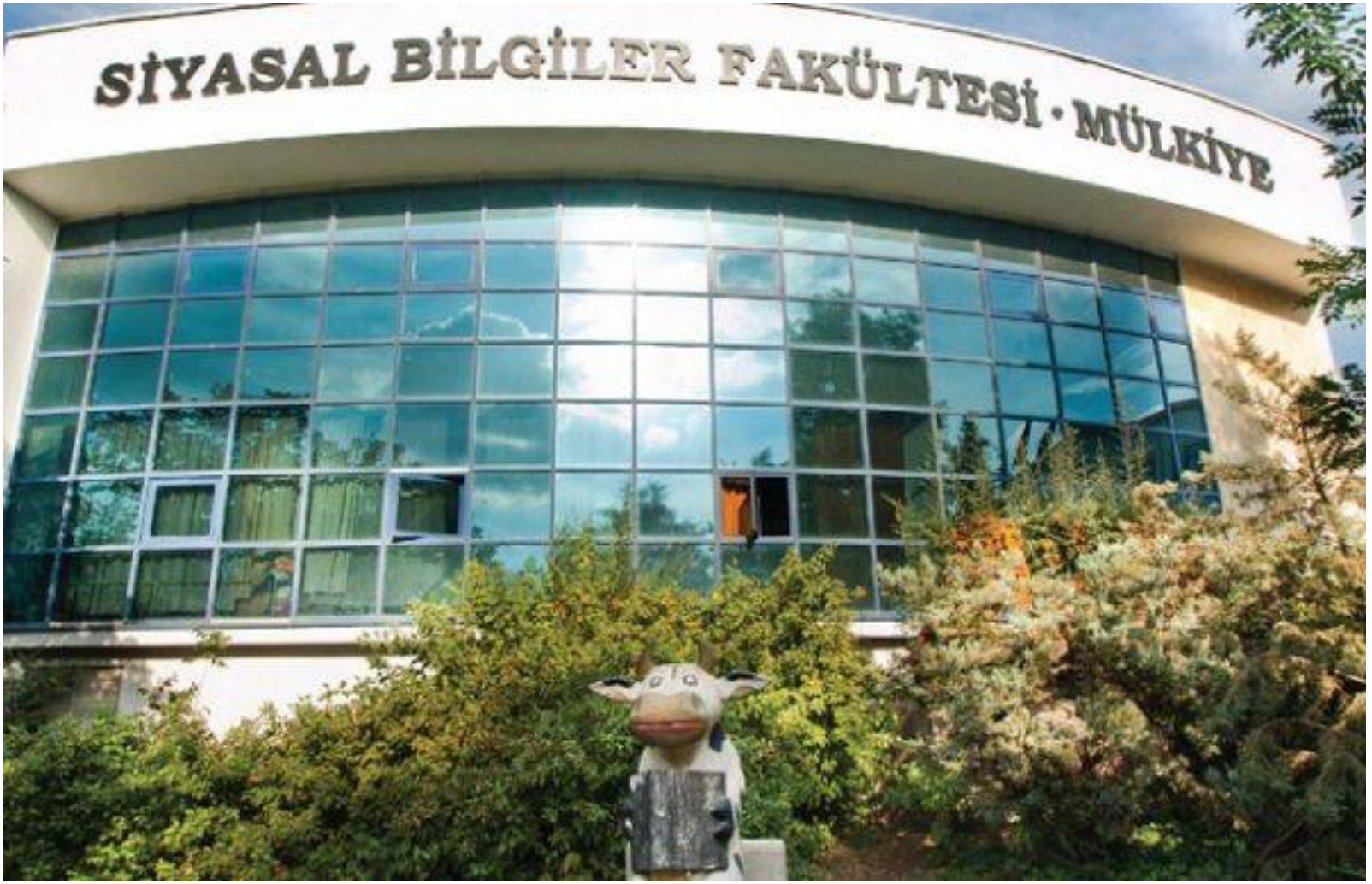

Sabrınız için teşekkürler….

Serdar Şahinkaya

serdarsahinkaya35@gmail.com